

Egyszerű többség

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2013. szeptember 20-i ülése 9. számú napirendi pontja

Javaslat a Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Konceptió véleményezésének jóváhagyására

Előadó: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Az előterjesztést előzetesen tárgyalta a Közgyűlés valamennyi bizottsága.

Tisztelt Közgyűlés!

A Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Konceptiót a megyei önkormányzat területfejlesztési és területrendezési irodája szakértők bevonásával készítette el. A megyei közgyűlés az egyeztetési anyagot 2013. június 28-i ülésén megvitatta, és véleményezésre bocsátotta azt.

A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet 18. § (5) bekezdése alapján a megyei területfejlesztési koncepciót és programot véleményezésre meg kell küldeni a szomszédos megyei önkormányzatoknak.

Bányai Gábor, a Bács-Kiskun Megye Önkormányzat Közgyűlésének Elnöke, 2013. július 2-án kelt levelében megküldte a Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Konceptió társadalmi egyeztetési változatának internetes elérhetőségét. Az előterjesztés 1. számú mellékletét képezi a kinyomtatott dokumentum.

A Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés Elnöke kérte a Területfejlesztési Konceptiónak a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése általi véleményezését, és annak a részére történő megküldését a kézhezvételtől számított 45 napon belül, azaz 2013. augusztus 23-ig.

A Tolna Megyei Önkormányzati Hivatal Területfejlesztési Osztályán dolgozó szakemberek a megküldött szakmai dokumentumot áttekintették és véleményezték az előterjesztés 2. számú melléklete szerinti tartalommal.

Kérem a Közgyűlést az alábbi határozati javaslat elfogadására!

Határozati javaslat:

**A Tolna Megyei Közgyűlés a .../2013. (IX. 20.)
közgyűlési határozata a Bács-Kiskun Megyei
Területfejlesztési Konceptió tárgyában:**

- 1.) A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Konceptió véleményezését a határozat melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.
- 2.) A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése felkéri Elnökét, hogy a Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Konceptióra vonatkozó véleményt a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Elnöke részére megküldje.

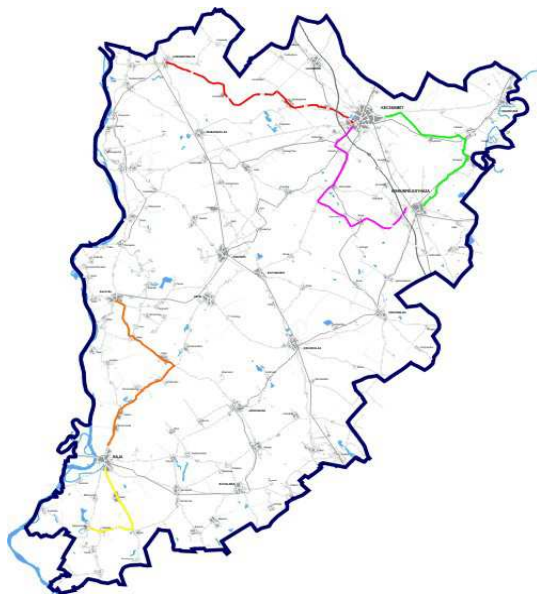
Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke
Határidő: azonnal

Szekszárd, 2013. szeptember 3.

**dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke**

Munkaváltozat

Bács-Kiskun 2020

BÁCS-KISKUN MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

II. JAVASLATTEVŐ FÁZIS

Kecskemét

2013

Tartalom

1. A MEGYE JÖVŐKÉPE	3
2. A MEGYE FEJLESZTÉSÉNEK ALAPELVEI	6
3. A MEGYE FEJLESZTÉSÉNEK CÉLRENDSZERE	7
3.1. A CÉLRENDSZER ÖSSZEFOGLALÓ BEMUTATÁSA.....	7
3.2. ÁTFOGÓ CÉLOK.....	8
3.3. TEMATIKUS CÉLOK	9
3.4. A FEJLESZTÉSI CÉLRENDSZER MEGHATÁROZÁSA A MEGYÉN BELÜL KÜLÖNFÉLE SAJÁTOSSÁGOKKAL RENDELKEZŐ TERÜLETI RÉSZEGYSÉGEKRE - TERÜLETI CÉLOK	15
3.5. HORIZONTÁLIS CÉLOK	24
4. A CÉLRENDSZER ÉS A HELYZETÉRTÉKELÉS KAPCSOLATA	25
5. A CÉLRENDSZER KOHERENCIÁJÁNAK VIZSGÁLATA	27
5.1. A CÉLRENDSZER BELSŐ KOHERENCIÁJA.....	27
5.2. A CÉLRENDSZER KÜLSŐ KOHERENCIÁJA	28
5.2.1. A célrendszer kapcsolata az OFTK-val	28
5.2.2. A célrendszer kapcsolata az OTrT-vel	31
5.2.3. A célrendszer kapcsolata a fontosabb ágazati koncepciókkal, tervekkel.....	31
6. A TERÜLETFELHASZNÁLÁS ALAPELVEIT LEFEKTETŐ KONCEPCIÓ	36
6.1. TÉRHASZNÁLATI ELVEK.....	36
6.2. A MEGYE STRATÉGIAI TÉRSTRUKTÚRÁJA.....	38
7. A FEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE	40
7.1. A TERVEZÉSI FOLYAMAT ÉS A TÁRSADALMASÍTÁS	40
7.2. FELELŐSSÉG ÉS INTÉZMÉNYRENDSZER	41
7.3. ÜZENETEK.....	43

1. A megye jövőképe

Bács-Kiskun megyét 2030-ban társadalmi-gazdasági stabilitás jellemzi, hagyományos értékein alapuló - XXI. századi kihívásokra adott - innovatív válaszokkal.

A népesség és a vállalkozások mobilitása a megye térkapcsolatainak köszönhetően élénk, ez gazdasági és kulturális értelemben pezsgő, sokszínű, vonzó környezetet teremt.

A KKV szektor a válságot követő több mint másfél évtized során a krízisben szerzett alkalmazkodóképessége, hatékonyságnövekedése és megújulási képessége révén jelentős részt vállal a bővülő foglalkoztatásban.

- A megye teljes területén a járműipari beruházásokhoz kapcsolódó beszállítói hálózat működik.
- A kis- és középvállalkozói szektor teljesítménye alapján a feldolgozóiparban¹ (ezen belül pl. gépiparban, mezőgazdasági gépgyártásban, műanyagiparban) Bács-Kiskun megye a jól képzett humán erőforrás és a minőségi, pontos beszállítói kör révén elismertséget szerez.
- A megye déli része a határon átnyúló gazdasági és kulturális tevékenységek motorja, az évek során felhalmozott bizalmi tőke és a kiépült kapcsolatrendszer révén a határok átjárhatósága civil és vállalkozói hálózatok megerősödését lehetővé teszi.
- A különböző profilú és térbeli kiterjedt kapcsolatrendszerű vállalkozások igényei az innováció területén is változatos kihívásokat teremtenek, a válaszokat közösen keresve a kutatóhelyekkel és oktatási intézményekkel.
- A nyugat-keleti közlekedési összeköttetések jelentős javulása révén logisztikai szerepe tovább erősödik.
- A vállalkozások hatékonyságát a megújuló energia hasznosításából származó megtakarítások is javítják környezeti teljesítményük javulásával párhuzamosan.
- A létrejött és megőrzött munkahelyek biztonságot nyújtanak, mind munkaegészségügyi, mind jövedelmi, mind esélyegyenlőségi szempontból.

A környezeti problémákra adott válaszoknak köszönhetően a Homokhátság gazdasági leszakadása megáll, az elvándorlás csökken, a táj sajátos arculata turisztikai, környezetvédelmi és letelepedési szempontból is vonzó lehetőségeket kínál.

- A települések sikeresen küzdenek meg a vízgazdálkodási kihívásokkal, a csapadékvíz tározása, a víz helyben tartása életképes párhuzamos lehetőségeket kínál a nagyberuházások révén megvalósítható vízpótlással.
- Az árvizek, szélsőséges időjárási körülmények előrejelzésében, kezelésében a megye együttműködő partnerekre talált a szomszédos megyékben országhatárokon belül és kívül.
- A vízgazdálkodás, időjárási előrejelző rendszerek, árvízvédelem területén az együttműködésen alapuló tervezés és beruházások eredményei nemzetközi szinten a jó

¹ TEÁOR'08

gyakorlat példaként ismertek, lehetőséget teremtve a vállalkozásoknak az eredményekből való profitálásra.

A vidéket lefedik a kiváló minőségű mezőgazdasági termékeket feldolgozó élelmiszeripari üzemek, a vidéki lakosság kreativitásának és az élethosszig tartó tanulásnak köszönhetően a vállalkozói szféra a termelés és szolgáltatás terén is folytonosan képes megújulni. A vidéki gazdaság és infrastruktúra fejlődése fenntartható, nem jár környezetszennyezéssel, az építési beruházások a táj arculatához illeszkedően valósulnak meg.

- A kedvező adottságú termőterületek és a termelési kultúra mind a szántóföldi növénytermesztésben mind a kertgazdálkodásban (különösen a szőlőtermesztésben) megtermelt és helyben feldolgozott (pl. bor), és a piacon keresett termékekben testesül meg.
- Az állattenyésztés és a növénytermesztés egyensúlya kedvező termékalapot kínál az élelmiszer-feldolgozásnak.
- A kultúrtáj jellegzetességei és környezeti minősége hitelessé teszi és támogatja a megyében előállított élelmiszertermékek marketingjét a nemzetközi piacon.
- Bács-Kiskun megye az ökológiai gazdálkodás, a szelíd termelési, gazdálkodási módok módszertani és termelési központja.
- A vidéki szolgáltatások, ellátórendszerek megerősödése nemcsak a fiatalok, gyermekes családok helyben maradását segíti elő, hanem javítja a munkába állás esélyeit, és a turizmusban is megnövekedett tartózkodási időt eredményez.
- A hagyományok, a nemzetiségi kultúra többnyelvű, autentikus és egész éven áthúzódó fesztivál-, kulturális és vallási turizmus (zarándokturizmus) szolgáltatásokat alapoz meg, kiegészülve a tematikus vonzerők fejlesztésével (pl. történelmi témapark)
- A tanyás térségek, a borvidékek, a nemzeti parkok, a Kiskunság és a folyóvölgyek különböző adottságai a tájgazdálkodás specifikumait tovább éltetik, a különböző táji adottságokhoz kötődő vonzerőket többfunkciós (pl. gyalogos, kerékpáros, lovas) túraútvonalak kötik össze.
- A termál- és gyógyvizek többcélú hasznosítása a balneológia és az energetika területén is fejlesztéseket és új munkahelyeket teremtett.

A megye települései megfizethető és minőségi életfeltételeket biztosítanak, energiafelhasználásukban folyamatosan növekszik a megújuló energia aránya.

- A közszolgáltatások felhasználóbarát és hatékony szervezési modellekben egyszerű és gyors ügyintézés mellett látják el feladataikat.
- A város-vidék kapcsolat a nagytérségi fejlesztési célok keretében ágyazott közös gondolkodás és beruházások eredményeképpen a forrásokért való verseny helyett az egymást erősítő (szinergikus), különböző erőforrásokon alapuló fejlesztésekhez teremt alapot.
- Az intézményrendszer és az épített örökség megújítása, funkcióinak fejlesztése, bővítése nemcsak a meglévő fogyasztók elégedettségét szolgálja, hanem új piaci szegmensek (fizetős szolgáltatások igénybevevői) elérésére, kiszolgálására is képes.
- A szociális védőháló, az intézményi ellátottság és a szolgáltatási színvonal megerősítése a válságot követő időszakban sikeres lesz, a településhálózatban megfigyelhetők a perifériák, szegregátumok, a lakosság lakhelyétől, jövedelmi viszonyaitól független hozzáférése biztosítottá válik.

A megye fejlesztő és infrastrukturális hálózatai a nemzetközi térbe történő integrációt és a fejlesztési erőforrások kihasználásának maximalizálását eredményesen szolgálják.

- Gyors, minimális baleseti kockázatú és alacsony környezetterhelésű közlekedési rendszerek biztosítják a munkavállalók, turisták és áruk pontos célba érését a nemzetközi közlekedési hálózatok fejlett részeként.
- A megyei szint vonzó karriercél a képzett és tapasztalt fejlesztő szakemberek számára, Budapest és a nemzetközi intézmények elszívó hatása lecsökkent.
- Évtizedes felkészülést, tervezést követően az európai integráció és a nagytérségi stratégiák megvalósítása megnyitotta az utat és biztosítja az eszközöket és forrásokat a megyehatáron átnyúló fejlesztésekhez.
- A megye fókuszált, célirányos fejlesztési stratégiája mérhető eredményeket hozott a legégetőbb problémák megoldásában, a legfontosabb célok megközelítésében.
- Az európai források felhasználása a fejlesztő szolgáltatások elérhetőségének és folytonosságának köszönhetően megközelíti a 100 %-ot.

2. A megye fejlesztésének alapelvei

Időtáv

A koncepció a megye jövőképét 2030-ig vázolja fel. A fejlesztési prioritásokat az Európa 2020 stratégiájához kapcsolódóan 2020-ig határoztuk meg.

Partnerség

A Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Koncepció az önkormányzati, a vállalkozói és a civil szektor szereplőivel egyeztetve készült el.

Integrált szemlélet

Ágazatilag elkülönült fejlesztések helyett komplex térségfejlesztési programok kidolgozása és megvalósítása.

Szerves kapcsolódás az országos (Nemzeti Fejlesztés 2020) és az EU-s (Európa 2020) fejlesztési koncepciók célrendszeréhez.

Területfejlesztés és vidékfejlesztés szerves kapcsolatrendszere.

Helyi erőforrások hatékony használata

A helyi erőforrásoknak megfelelő célrendszer megfogalmazása. A hatékonyság érdekében fókuszálás a megye fejlődését meghatározó legfontosabb területekre. Az erőforrások felaprózódásának elkerülése.

Területileg kiegyenlített fejlődés

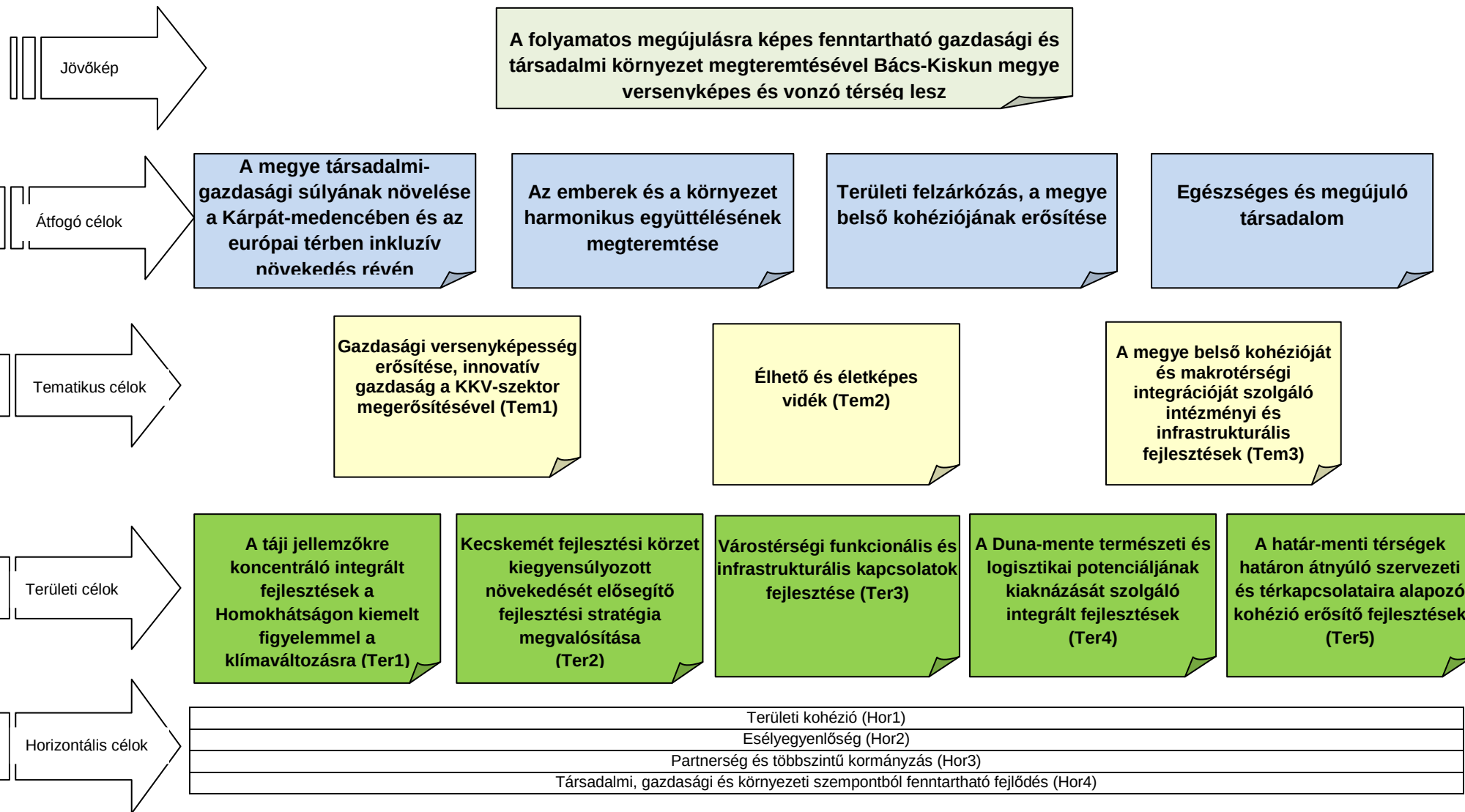
A megye számára olyan fejlődési stratégia kidolgozása, mely kiterjed a megye valamennyi településére, térségére. Belső perifériák tudatos felzárkóztatása.

Programozás

A több szervezet bevonásával megvalósuló fejlesztési programok előnyben részesítése az egyedi pontszerű fejlesztésekkel szemben. A helyi közösségek segítése a helyi, térségi programok megvalósításában.

3. A megye fejlesztésének célrendszere

3.1. A célrendszer összefoglaló bemutatása

3.2. Átfogó célok

A megye társadalmi-gazdasági súlyának növelése a Kárpát-medencében és az európai térben inkluzív növekedés révén

Az átfogó cél a megye Kárpát-medence közepén való kedvező földrajzi és logisztikai elhelyezkedéséből fakadó erősségre épít, mint kitörési pontra. Erre alapozottan a beruházások növekedését, az innováció két meglévő centrumból történő további terjedését, a KKV-szektor megerősödését, és ennek következtében a foglalkoztatás bővülését célozza meg 2020-ra úgy, hogy a fejlődés során a megyében élő különböző társadalmi csoportok a változás haszonélvezői lehessenek.

A változás pozitív elemeinek esélyteremtő jellegét akkor lehet kihasználni, ha a piacképes ismeretekkel és kompetenciákkal rendelkező emberek mellett a hátrányos helyzetűek, inaktívak is megfelelő védőhálót és mentorálást, felkészítést kapnak ahhoz, hogy a felzárkózásból kivehessék részüket (ez utóbbit tekintjük az inkluzív növekedés megnyilvánulásának).

A szektorok közötti partnerség megfelelő közeg a társadalmi tőke növekedéséhez és ennek pozitív hozadékainak (iskolázottság, egészségi állapot, bűnmegelőzés stb.) megjelenéséhez a fejlesztéspolitika által generált beavatkozások mellett.

Az emberek és a környezet harmonikus együttélésének megteremtése

A cél elérésével a környezet és az emberi tevékenység kölcsönhatásainak fenntartható irányba történő fejlesztését kívánjuk elérni olyan módon, hogy az javulást eredményezzen a klímaváltozásra ható negatív tényezők ellenében. A célokhoz kapcsolódó eszközöket a Homokhátság, a tartósan leszakadó perifériák és a tanyás térségek problémáira kívánjuk fókuszálni.

Területi felzárkózás, a megye belső kohéziójának erősítése

A cél két területi szintet érint: egyrészt a megye Európai Közösség NUTS 3 térségeinek átlagához történő közeledését kívánja elérni, másrészt a megyén belüli leszakadó térségek, társadalmi csoportok integrációját a megye társadalmi-gazdasági kapcsolatrendszerébe.

A cél elérését szolgáló beavatkozások a vidéki térségek népességmegtartó-képességének javulását és az elvándorlás valamint az elöregedés csökkenését eredményezik a várostérségek könnyebben elérhető szolgáltatásaival megtámogatva.

Egészséges és megújuló társadalom

A célkitűzés a társadalom mentális egészségének és fizikai állapotának javítására irányul annak érdekében, hogy az aktív korú népesség foglalkoztathatósága javuljon, a szociális és egészségügyi ellátórendszer képes legyen preventív és védőháló funkciót is betölteni a problémák következményeinek kezelése mellett.

A megújuló társadalom a megye jól kiépült alap-és középfokú oktatási bázisán, és a bővülő és minőségi képzést nyújtó felsőoktatás kereteihez illeszkedően az élethosszig tartó tanulás révén képes a társadalmi-gazdasági kihívásoknak megfelelni, a modernizálódó gazdaság foglalkoztatási igényeit teljesítve.

A megújuló társadalom egyik ismérve, hogy a hagyományos területi struktúrákra, gazdasági és kommunikációs modellekre irányuló kihívásokra új készségekre alapozottan képes reagálni (pl. hálózatos együttműködések megvalósítása, formálódó térségi modellekben való gondolkodás és cselekvés)

Az egészséges társadalom fokmérője az önszerveződés képessége és az alulról jövő kezdeményezések megvalósításának képessége. Ez összeköti az ágazati típusú fejlesztéseket az integrált lokális és térségi fejlesztésekkel, és közvetlenül elérhető fejlesztési szakértelmet, technikai segítségnyújtást, fejlesztő intézményi struktúrát kíván. Módszertani szempontból a CLLD típusú tervezési gyakorlat feleltethető meg a kívánt cél eléréséhez vezető folyamatnak.

3.3. Tematikus célok

<i>Gazdasági versenyképesség erősítése, innovatív gazdaság a KKV-szektor megerősítésével</i>	
Tartalma	Célunk a fejlett járműipar, erős gépipari és élelmiszeripari hagyományok alapjain a gazdaság megerősítése, melyben központi szerepet játszik a foglalkoztatásban, munkahelyteremtésben jelentős arányt teljesítő KKV-szektor. Az innovációt a fejlett feldolgozóipari tevékenységek technológiai megújulása mellett a versenyképes KKV-k alkalmazkodóképessége, specializációja és nemzetköziesedése, valamint a vállalkozások közötti együttműködések (klaszter, beszállítói kapcsolatrendszer) is elősegítik, megkövetelik.
Prioritások	1. Az élelmiszeripar versenyképességének fokozása: beruházások, humán erőforrás-fejlesztés és minőségi árualapot szolgáltató mezőgazdasági termelés révén az állattenyésztés és növénytermesztés kiegyensúlyozott alapjain. A növénytermesztés és az állattenyésztés egyensúlya a magyar mezőgazdaságban felborult. A javasolt beavatkozások eredményeként az állattenyésztés pozíciójának javulását várjuk: a növénytermesztés, az állattenyésztés és a környezet egyensúlyát biztosító beruházási támogatások (extenzív és intenzív állattartó létesítmények, állatjóléti fejlesztések, takarmányozáshoz kapcsolódó beruházások (betakarító, szárító, keverő stb.)

	2. A vállalkozások – mint gyakorlati képzőhelyek- alkalmassá tétele a humán erőforrások fejlesztésére A szakképzés piaci igényekhez való igazításában kiemelt szerepet játszanak a vállalkozások. A beavatkozások erőforrásokat biztosítanak ahhoz, hogy a vállalkozások ezt a feladatot elláthassák. • szakképző intézményekhez tartozó tangazdaságok, tanüzemek fejlesztése • termelőüzemek gyakorlati oktatást/betanítást szolgáló többletkapacitás-igényeinek támogatása (beruházás, gyakorlatvezetők bérköltsége) 3. A megye természetes- és termálvizeire, kulturális, épített és táji örökségére épülő turizmus jövedelemszerzési potenciáljának erősítése attrakciók és kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése révén. Az attrakciók összekapcsolása túraútvonalak kialakításával a lovasturizmus és a kerékpáros turizmus igényeit figyelembe véve. A megye természeti erőforrásai, annak változatossága, valamint a gazdag kulturális örökség és a gazdálkodási tradíciók alapjaira épülő beavatkozások színes és tartózkodási időt növelő idegenforgalmi fejlesztéseket kívánnak elősegíteni. • dunai/bajai komplex turisztikai fejlesztés • a magyar szecesszió útvonala Kecskeméttől Szabadkáig (épület-felújítások, tartalomfejlesztés) • lovas túra útvonalak kialakítása, fejlesztése • gyógy-, wellness-, egészségturizmus, rekreációs lehetőségek fejlesztése • fogadási feltételek javítása, kereskedelmi szálláshelyek minőségi fejlesztése • kisvasutak „felélesztése”, turisztikai hasznosítása • kerékpárút-rendszer, vízi turizmus, vízi közlekedés fejlesztése (Eurovelo kerékpárút, turisztikai célú kikötők építése, fejlesztése) • magas színvonalú ökoturisztikai kínálat létrehozása a védett természeti területeken • a Magyar Zarándokút megyei szakasza által érintett települések infrastrukturális és szolgáltatási rendszer fejlesztésével komplex turisztikai termék létrehozása • gasztroturizmus feltételeinek megteremtése, minőségének javítása • turisztikai célú rendezvények támogatása 4. Az ipar beruházási, képzési, szakképzési és alkalmazott kutatási igényeinek kiszolgálása A megyében előállított termékek hozzáadott értékének növeléséhez, versenyképessé válásához a műszaki-technológiai fejlesztésen túl a humán erőforrás fejlesztése is szükséges. • műszaki- technológiai fejlesztések • K+F tevékenység támogatása a meglévő felsőoktatási intézmények, kutatóintézetek és innovatív vállalkozások bázisán • a szakképzés gyakorlati feltételeinek javítását szolgáló beruházások 5. A vállalkozások együttműködését és európai térségi integrációját elősegítő eszköztár megerősítése, bővítése Az együttműködések motiváló, támogató beavatkozások a versenyképesség
--	---

	növelése, a piaci részesedés bővülése érdekében szükséges tevékenységek hatékonyságát növelik. • a klaszteresedést elősegítő telephelyfejlesztések támogatás • piackutatás, termékfejlesztés, piacra jutás támogatása • Vállalkozásfejlesztési, szervezetfejlesztési tanácsadás (szolgáltatás) • Együttműködési formákkal kapcsolatos tréningek szervezése (szolgáltatás) • Együttműködések létrehozására, működtetésére felkészült menedzserek képzése (szolgáltatás) • Együttműködések támogató informatikai és kommunikációs rendszerek létrehozása (beruházás) 6. Komplex innovációs tanácsadás: önkormányzat, KKV, egyéni energiahatékonysági beruházások előkészítésének, megvalósításának szolgálatában. A hatékonyság növelését és a költségek csökkentését szolgáló beavatkozások egyúttal a CO2 kibocsátásra is hatást gyakorolnak: • tervezési, projekt-előkészítő támogatások átfogó, integrált tervezés az energetikától a hulladékgazdálkodásig 7. Beszállítói hálózatok fejlesztése az élelmiszeriparban és a magas minőségű termékeket előállító feldolgozóiparban, összekapcsolva az ipari logisztikai hétért megteremtésével. A gazdasági mutatók növekedéséhez elengedhetetlen a hozzáadott érték növelése a termék-előállítás során. A termékalap kiszélesítése és a megfelelő logisztika javítja a piacra jutás esélyeit, a beavatkozások erre irányulnak: • a közlekedési infrastruktúra alapvető hiányosságait megszüntető, gazdaságfejlesztést szolgáló felújítások, beruházások • termelési integrációs rendszerek kialakítása az egyéni és családi gazdaságok versenyképességének, szállítói kapacitásának növelése érdekében • a város-vidék együttműködés logisztikáját megalapozó közlekedési fejlesztések és logisztikai beruházások • Közös vállalkozói infrastruktúra létrehozása (beruházás) • Határon átnyúló szabad vállalkozási zóna létrehozása (Vajdaság-Bács-Kiskun megye) • Foglalkoztatás bővítéssel együtt járó gazdaságfejlesztés • Korszerű vertikumú mező- és élelmiszergazdaság támogatása • Tradicionális megyei iparágak versenyképességének fokozása • Magas szintű vállalkozási infrastruktúra megteremtése • minőségi humán erőforrás biztosítása
Kapcsolódó átfogó célok	• A megye társadalmi-gazdasági súlyának növelése a Kárpát-medencében és az európai térben inkluzív növekedés révén • Területi felzárkózás, a megye belső kohéziójának erősítése • Az emberek és a környezet harmonikus együttélésének megteremtése
Kapcsolódó Nemzeti Fejlesztés 2020 célok	• Gazdasági növekedés, versenyképes, exportorientált, innovatív gazdaság • Kreatív és tudástársadalom, korszerű gyakorlati tudás, K+F+I • Az ország makroregionális gazdasági és térszerkezeti csomópont

	• Elérhetőség és mobilitás megújuló rendszere
Kapcsolódó EU 2020 tematikus célkitűzések	• KKV-k versenyképességének növelése, valamint a mezőgazdasági, halászati és vízgazdálkodási szektor fejlesztése • Környezetvédelem és az erőforrások hatékony felhasználása • Szociális felzárkóztatás elősegítése és szegénység leküzdése • Foglalkoztatás elősegítése és a munkaerő mobilitás támogatása

Élhető és életképes vidék	
Tartalma	A specifikus cél eléréséhez megfelelő alapot biztosítanak a kiemelkedő élelmiszer és kertgazdasági adottságok és hagyományok, valamint jó termőképességű termőterületek a Duna-menti síkságon és az észak-bácskai lösztablán. A vidék sajátos értékeket hordoz a táj jellegzetes arculata, egyedisége, az alföldi puszták, a tanyavilág, és a nemzeti parkok révén, melyek megőrzését és fejlesztését a népességmegtartás és a vidék erőforrásainak fenntartható hasznosításának szem előtt tartásával ezen specifikus cél keretein belül kívánjuk megvalósítani. A cél eléréséhez szükséges az ellátó és szolgáltató intézményrendszer magas színvonala a funkcióhiányos, ellátatlan területekről való elvándorlás megelőzése érdekében.
Prioritások és beavatkozások	1. A tanyás térségek fenntartható társadalmi-gazdasági fejlesztése a tanyák sokféleségének figyelembe vételével (gazdasági funkció, lakófunkció, rekreációs funkció) A Duna-Tisza-köze egyediségének hangsúlyos eleme a tanya mind tájképi, mind gazdálkodási szempontból. Ennek a sajátosságnak megújulását, továbbélését szolgálják a tervezett beavatkozások. • tanyaépületek gazdasági és energetikai célú felújítása a tájképi elemek megőrzésével • a szolgáltatások elérhetőségének biztosítása a tanyagondnoki szolgálat közreműködésével • a szociális védőháló kiterjesztése a városokból megélhetési okból tanyára települtekre 2. Komplex tájgazdálkodási program megvalósítása külterületi fókusszal (Integrált Területi Beruházás) A településfejlesztési erőfeszítések többnyire a települések belterületére irányulnak. A tájmegőrzési, természetvédelmi és idegenforgalmi szempontok megkívánják, hogy a külterület arculata, rendezettsége tükrözze az adott tájegység karakterét és vonzó keretet nyújtson a helyiek és a turisták gazdasági és rekreációs tevékenységhez. • A külterület megfeleltetése a vonzó települési, táji környezettel kapcsolatos elvárásoknak, tájrehabilitáció, tájfenntartás, kultúrtáj-alakítás tervezési, beruházási támogatása.

	- Hagyományokon alapuló képzési és foglalkoztatási lehetőségek hálózatokra támaszkodó fejlesztése (hálózatok fejlesztése, innovációk ösztönzése, képzési potenciálok növelése, foglalkoztatási helyzet javítása) 3. A természeti erőforrások fenntartható használatán és az agrárgazdaság tradícióin alapuló jövedelemszerzési lehetőségek bővítése Az egészséges életmóddal összefüggő fogyasztói igények és az extenzív valamint kertgazdálkodási hagyományok, jellemző növénykultúrák piaci szempontból is racionálissá teszik a javasolt beavatkozást: - Magas multiplikációjú vidékgazdaság kialakítása (tradíciókon, adottságokon alapuló speciális termékek előállítása, piacra jutás elősegítése, alternatív jövedelemszerzés előmozdítása)
Kapcsolódó átfogó célok	- Területi felzárkózás, a megye belső kohéziójának erősítése - Egészséges és megújuló társadalom - Az emberek és a környezet harmonikus együttélése
Kapcsolódó Nemzeti Fejlesztés 2020 célok	- Élhető és életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás - Vidéki térségek értékalapú felemelése - Egységes és integrálódó társadalom és gazdaság, egyenlő létfeltételek az ország egész területén - Stratégiai erőforrások nemzeti megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme
Kapcsolódó EU 2020 tematikus célkitűzések	- KKV-k versenyképességének növelése, valamint a mezőgazdasági, halászati és vízgazdálkodási szektor fejlesztése - Környezetvédelem és az erőforrások hatékony felhasználása - Szociális felzárkóztatás elősegítése és szegénység leküzdése

A megye belső kohézióját és makrotérségi integrációját szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések

Tartalma	A cél eléréshez vezető úton prioritást élvez a 2014-2020 időszak Európai Unió forrásainak nagyarányú abszorpciója, az Európai szintű Duna Stratégiában való részvétel, a határ régiók kiemelt fejlesztése, EGTC-k létrehozása. A cél eléréséhez rövid távon biztosítani kell a megyei szintű fejlesztéspolitikai koordinációs és megvalósítást támogató szervezeti háttérrel, területfejlesztési intézményrendszert, valamint azokat az infrastrukturális feltételeket (pl. Nyugat-kelet irányú gyorsforgalmi úthálózat), melyek a makrotérségi integrációt a tőke és főként a termelő vállalkozások számára értelmezhetővé és megvalósíthatóvá teszik.
Prioritások és beavatkozások	1. A terület-és vidékfejlesztési forrasszerzési képesség maximalizálása optimális területi lefedettséggel és erős helyi szakember-háttérrel A fejlesztési programok ütemezett és eredményes megvalósítása nem képzelhető el helyileg beágyazott fejlesztési szakértelem nélkül. A megyei területfejlesztési intézményrendszer decentralizált struktúrájának

	kialakítása és szolgáltatásainak támogatása - Erős és fenntartható tervezési és közreműködő szervezeti kapacitások létrehozása és működtetése a „technikai segítségnyújtás” forrásokra alapozottan. 2. A makrotérsgégi integrációt gátló, hiányzó infrastrukturális fejlesztések megvalósítása A közlekedési infrastruktúra hiányzó elemeinek létesítése, megújítása jelentős mértékben befolyásolja a más beavatkozások során elvárható eredményeket. A gazdasági válság szemléletformáló hatásaként a mobilitásra való nagyobb hajlandóság mutatkozik. A vállalkozások piaci szemlélete is formálódik, törekednek a helyi piacokon túli értékesítésre, de a kelet- nyugati irányú közlekedés szűk keresztmetszetei beavatkozások nélkül gátolják ezeket a törekvéseket. - Megye- és országhatárokon átnyúló infrastruktúrafejlesztések a periférikus helyzet feloldására, a versenyelőnyök megtartására és megye vállalkozásainak megyén kívüli piacokra jutása érdekében - Közösségi közlekedés fejlesztése a munkaerő mobilitásának elősegítésére - Kishatárátkelők és megközelíthetőségük fejlesztése a határok átjárhatóságának érdekében - A megépült hidak elérésének javítása - Projekt-előkészítés és beruházási támogatás megyei közlekedési hálózaton túlmutató fejlesztésekhez: pl. 52. sz. főút, 44. sz. főút, M8, M9 utak, Budapest-Kiskunhalas-Kelebia vasútvonal 3. A civil szféra révén a helyi döntések előtérbe helyezése és a szolidaritás erősítése. A civil társadalom aktív részvétele nélkül a lakosság nem lesz a fejlesztések „tulajdonosa”. A hátrányos helyzetűek hozzáféréseinek javítása a fejlesztési forrásokhoz kizárólag intézmények útján nem valósulhat meg. - Civil szervezetek működésének és szolgáltatásainak támogatása - Civil szervezetek részvételének biztosítása a közösségfejlesztési, környezet- és természetvédelmi, szociális, településfejlesztési, foglalkoztatási, esélyegyenlőségi problémák megoldásában, ehhez források rendelése
Kapcsolódó átfogó célok	- A megye társadalmi-gazdasági súlyának növelése a Kárpát-medencében és az európai térben inkluzív növekedés révén - Területi felzárkózás, a megye belső kohéziójának erősítése - Egészséges és megújuló társadalom
Kapcsolódó Nemzeti Fejlesztés 2020 célok	- Élhető és életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás - Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom, roma integráció - Az ország makroregionális gazdasági és térszerkezeti csomópont - Többközpontú növekedésünk motorjai: városok és gazdasági térségek - Vidéki térségek értékalapú felemelése - Egységes és integrálódó társadalom és gazdaság, egyenlő létfeltételek az ország egész területén
Kapcsolódó EU 2020 tematikus	- A kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, használati sebesség, minőség emelése - Fenntartható szállítmányozás elősegítése és a kulcsinfrastruktúrában a szűk

célkitűzések	keresztmetszetek feloldása • Környezetvédelem és az erőforrások hatékony felhasználása • Szociális felzárkóztatás elősegítése és szegénység leküzdése • Foglalkoztatás elősegítése és a munkaerő mobilitás támogatása • Intézményi kapacitás és hatékony közigazgatás elősegítése • Fenntartható szállítmányozás elősegítése és a kulcsinfrastruktúrában a szűk keresztmetszetek feloldása
--------------	---

3.4. A fejlesztési célrendszer meghatározása a megyén belül különféle sajátosságokkal rendelkező területi részegységekre - területi célok

<i>A táji jellemzőkre koncentrált integrált fejlesztések a Homokhátságon kiemelt figyelemmel a klímaváltozásra</i>	
Tartalma	A cél fókusza a klímaváltozással leginkább érintett Homokhátság gazdasági, társadalmi, környezeti leszakadásának visszafordítása, a hatások mérséklése, valamint a szélsőséges időjárási körülményekből fakadó kockázatok (pl. árvizek) csökkentése. Ennek keretében kívánjuk orvosolni a megfelelő térségi vízgazdálkodást lehetővé tevő infrastruktúra rossz állapotát és hiányosságait, és fokozott figyelmet fordítani a vízmegtartást, a vízfelhasználás racionalizálását szem előtt tartó, valamint a felszíni és felszín alatti vizeink minőségjavítására irányuló fejlesztésekre. A cél eléréséhez a klímaváltozás kapcsán érintettek közötti kooperáció változatos kereteit kívánjuk használni a megye- és országhatáron átnyúló formáktól a transznacionális együttműködésekig.
Prioritások	Energetikai beruházások az intézményi, lakossági és vállalkozói szférában • Energiahatékonysági beruházások és szén-dioxid kibocsátás csökkentése • Megújuló energia hasznosítása a környezeti-gazdasági fenntarthatóság elvei mentén Vízügyi beruházások az intézményi, lakossági és vállalkozói szférában • A vizeink mennyiségi védelmével kapcsolatos fejlesztések (vízmegtartó infrastruktúrafejlesztés, vízfelhasználást csökkentő fejlesztések, komplex vízvédelmi beruházások) • A vizeink minőségi védelmével kapcsolatos fejlesztések A gazdasági élet szereplői közötti együttműködések ösztönzése • A Homokhátság sajátos problémáinak kezelését célzó megyehatárokon átnyúló kiemelt komplex program és integrált területi beruházás(ok) megvalósítása • EGTC létrehozásának kezdeményezése és munkájának támogatása a klímaváltozással kapcsolatos kutatás-fejlesztési igényekre alapozottan • Szemléletformáló akciók támogatása • A klímaváltozás okait, hatásait, a beavatkozási lehetőségeket szemléltető kiadványok készítése, ismeretterjesztő rendezvények lebonyolítása, tematikus bemutatóhelyek kialakítása • Energiafelhasználás csökkentésével és az alternatív energiaforrások

	felhasználásával kapcsolatos szemléletformáló akciók, oktatásba és készségfejlesztésbe való befektetés, tanácsadás • A vizeink minőségi és mennyiségi védelmével kapcsolatos szemléletformáló akciók, oktatásba és készségfejlesztésbe való befektetés • Hulladék-termelés csökkentését, szelektív hulladékgyűjtés módszerét, az újrahasznosítás lehetőségeit népszerűsítő akciók, oktatásba és készségfejlesztésbe való befektetés, tanácsadás 5. Kutatás-fejlesztés- innováció támogatása a Homokhátságon • Klímaváltozás komplex problémáinak elméleti vizsgálata és a megoldásokat tesztelő pilot beavatkozások • Tradicionális gazdasági tevékenységet folytató K+F+I tevékenységének támogatása • Új, innovatív iparágak megjelenésének támogatása
Kapcsolódó átfogó célok	• A megye társadalmi-gazdasági súlyának növelése a Kárpát-medencében és az európai térben inkluzív növekedés révén • Az emberek és a környezet harmonikus együttélésének megteremtése • Területi felzárkózás, a megye belső kohéziójának erősítése • Egészséges és megújuló társadalom
Kapcsolódó Nemzeti Fejlesztés 2020 célok	• Gazdasági növekedés, versenyképes, exportorientált, innovatív gazdaság • Gyógyuló és gyógyító Magyarország, egészséges társadalom • Élhető és életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás • Kreatív és tudástársadalom, korszerű gyakorlati tudás, K+F+I • Stratégiai erőforrások nemzeti megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme.
Kapcsolódó EU 2020 tematikus célkitűzések	• KKV-k versenyképességének növelése, valamint a mezőgazdasági, halászati és vízgazdálkodási szektor fejlesztése • Az innováció, technológiai fejlesztés és kutatás erősítése • Oktatásba, készségfejlesztésbe és életen át tartó tanulásba való befektetés • Az alacsony széndioxid kibocsátású gazdaság irányába való elmozdulás támogatása • Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és kockázat menedzsment elősegítése • Környezetvédelem és az erőforrások hatékony felhasználása • Szociális felzárkózás elősegítése és szegénység leküzdése • Foglalkoztatás elősegítése és a munkaerő mobilitás támogatása

Kecskemét fejlesztési körzet kiegyensúlyozott növekedését elősegítő fejlesztési stratégia megvalósítása

Tartalma	Kecskemét a OFTK meghatározása szerint csapágyváros: nemzeti jelentőségű nagyvárosi térség, Budapestet tehermentesítő belső gyűrű egyik kiemelt fejlesztési központja. A termelés és a logisztika területén vállalhat át feladatokat a fővárostól. Kecskemét és környéke fejlettsége kettősséget tükröz. Bács-Kiskun megye mutatóival összevetésben a térség helyzete kedvező képet mutat, ugyanakkor az infrastruktúra állapota (pl. úthálózat), valamint a szolgáltatások/ellátórendszerek iránti igény és a kapacitások összevetése (pl. bölcsődei férőhelyek) jelentős hiányokat mutat, ami a fejlesztési potenciál kihasználását is gátolja (pl. foglalkoztatás). Tehát a kettősség ennek megfelelően a felzárkóztató jellegű és a versenyképességet erősítő beavatkozások egyidejű szükségességét igazolja.
----------	---

	A megye legnagyobb városa számára kihívást jelent az életminőség javítását célzó, a megfelelő színvonalú munkaerő biztosítását szolgáló folyamatos fejlesztési igények kielégítése mellett a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok leszakadásának megakadályozása, integrációjának elősegítése. Ez a lakhatás és az oktatás, szakképzés terén változatos megoldásokat és beavatkozásokat kíván. A város és környéke kapcsolatrendszere funkcionális együttműködések révén formálódik (pl. az agglomerációra kiterjedő közlekedésfejlesztés). Az OFTK funkcionális térségi lehatárolásától eltérően Kecskemét és környéke turisztikai fejlesztési funkciói és lehetőségei is kiemelésre és fejlesztésre érdemesek, különös tekintettel pl. a szecessziós épített örökség megőrzésére és turisztikai hasznosítására. A csapágyváros szerepkör vonatkozásában erőteljesebb súlypontok kiépítésére módot kínáló megyehatárokon átnyúló együttműködés kiaknázása is hozzájárul a cél eléréséhez. Kecskemét és környéke tradicionális kertkultúráját, mezőgazdasági kultúráját az élelmiszeripar beszállítói hátterének megerősítését megcélozva, az ágazati-szakmai célok mellett az együttműködési készség megerősítése oldaláról is támogatni kívánjuk. A város a természeti adottságok és a környezettudatos szemlélet együttes érvényesülését a megújuló energiát hasznosító – előkészített – fejlesztésének megvalósításával kívánja demonstrálni.
Prioritások	1. Igények és kapacitások összehangolása a város oktatási, egészségügyi és szociális ellátórendszereiben A letelepedett gazdasági szereplők révén a településre vonzott munkaerő megtartása és a helyi lakosok ellátása az igények és a kapacitások közötti eltérések összehangolását kívánja meg a beavatkozások révén: • Intézmény- és szolgáltatásfejlesztési beruházások (óvoda, egészségügy, foglalkoztatás és szociális terület: pl. bölcsőde, idősgondozás, hajléktalan-ellátás, családsegítés) • Lakhatás feltételeinek javítása, a lakókörnyezet közösségi funkcióinak fejlesztése 2. Energiaigény, szennyezés - és hulladék-kibocsátás csökkentése A városi funkciók, a népsűrűség és a gazdasági aktivitás környezetterhelési tényezőit mérséklő beavatkozások alakítják a várostérség „zöld” arculatát. • Megújuló energia arányának növelése a város energiatermelésében és felhasználásában • Tiszta technológiák terjedésének támogatása 3. Közösségi közlekedés a várostérség megyehatáron túli településeinek integrálásával A gazdasági fejlődés pozitív hatással van a várostérségben élők mobilitási hajlandóságára, ezt támogatják a tervezett beavatkozások. • Vasúti közlekedésfejlesztése • Közúti elérhetőség és közösségi közlekedés minőségének javítása

	4. Design, alkotótevékenység, épített örökség országos és nemzetközi vonzerőinek fejlesztése (animáció, kerámia, zománc, népi iparművészet, szecesszió) A várostérség gazdag egyedi vonzerőkben, ezek interpretációja a XXI. századi közönség számára további erőforrást jelent a vonzerő növeléséhez. • kiállítóhelyek, alkotóműhelyek fejlesztése, interaktív kiállítások • műemlékek felújítása 5. Egészséges, magas hozzáadott értékű helyi élelmiszer előállítás A megyeszékhely és környezete előzményeken alapuló munkamegosztás révén erősítheti meg élelmiszergazdasági pozícióit a beavatkozások eredményeképpen: • kistérségi termelői integráció támogatása • feldolgozó-kapacitás fejlesztése • fogyasztói tudatosság növelése
Kapcsolódó átfogó célok	• A megye társadalmi-gazdasági súlyának növelése a Kárpát-medencében és az európai térben inkluzív növekedés révén • Egészséges és megújuló társadalom • Az emberek és a környezet harmonikus együttélése
Kapcsolódó Nemzeti Fejlesztés 2020 célok	• Gazdasági növekedés, versenyképes, exportorientált, innovatív gazdaság • Élhető és életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás • Kreatív és tudástársadalom, korszerű gyakorlati tudás, K+F+I • Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom, roma integráció • Többközpontú növekedésünk motorjai: városok és gazdasági térségek • Vidéki térségek értékalapú felemelése • Egységes és integrálódó társadalom és gazdaság, egyenlő létfeltételek az ország egész területén • Elérhetőség és mobilitás megújuló rendszere
Kapcsolódó EU 2020 tematikus célkitűzések	• KKV-k versenyképességének növelése, valamint a mezőgazdasági, halászati és vízgazdálkodási szektor fejlesztése • Az innováció, technológiai fejlesztés és kutatás erősítése • Oktatásba, készségfejlesztésbe és életen át tartó tanulásba való befektetés • Fenntartható szállítmányozás elősegítése és a kulcsinfrastruktúrában a szűk keresztmetszetek feloldása • Az alacsony széndioxid kibocsátású gazdaság irányába való elmozdulás támogatása • Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és kockázat megelőzés és menedzsment elősegítése • Környezetvédelem és az erőforrások hatékony felhasználása • Szociális felzárkóztatás elősegítése és szegénység leküzdése • Foglalkoztatás elősegítése és a munkaerő mobilitás támogatása

Várostérségi funkcionális és infrastrukturális kapcsolatok fejlesztése

Tartalma	A cél keretében meg kívánjuk erősíteni a megye hatékony közszolgáltatásra és funkcionális központ szerepre alkalmas településeit, figyelemmel mindazokra a feltételekre (szervezési, közlekedési, kommunikációs), melyek a szolgáltatások igénybe
----------	---

	vevői szempontjából a megfelelő elérést és szolgáltatási minőséget garantálják a város-vidék kapcsolat harmonizálása érdekében. A városok sokoldalú szolgáltató és intézményi struktúráját, épített örökségét további kitörési pontként értelmezzük az oktatás, egészségipar, örökségturizmus, rekreáció területén, úgy, hogy a vidékkel való szerves kapcsolatát ezeken a területeken megerősítse (pl. egészséges, biztonságos élelmiszerek, szabadtéri rekreációs formák, hagyományokra alapuló rendezvények, fesztiválok) A funkciók fejlesztése során enyhíteni kell az egyenlőtlen intézményi infrastrukturális feltételeket az oktatási, egészségügyi és szociális területeken.
Prioritások	1. Várostérségi integrált és komplex programok kidolgozása és megvalósítása Az Európai Unió útmutatásainak megfelelően a helyi közösségekre építő térségi programok kidolgozása és megvalósítása. A Leader és a CLLD módszertannak megfelelően a vállalkozói, civil és az önkormányzati szektor egyenlő arányú bevonásával a megye teljes területét lefedő terület- és vidékfejlesztési térségi együttműködések kidolgozása. • A középvárosok vezetésével, a CLLD illetve az ITI módszerekkel területfejlesztési programok kidolgozása és megvalósítása • A megye Leader csoportjainak megújítása és a területfejlesztéssel összehangolt vidékfejlesztési programok kidolgozása és megvalósítása 2. Esélyteremtés: a nevelés-oktatás módszertanának, személyi és infrastrukturális feltételeinek, valamint hozzáféréseinek javításával és a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi-gazdasági integrációjával A fejlesztéspolitikának gondoskodnia kell a területi kiegyenlítés elősegítése mellett az esélyegyenlőség aspektusainak érvényesüléséről. A horizontális célok mellett erre irányuló beavatkozásokra is szükség van. • Intézmény- és szolgáltatásfejlesztési beruházások (óvoda, egészségügy, foglalkoztatás és szociális terület: pl. bölcsőde, idősgondozás, hajléktalan-ellátás, családsegítés) • Az iskolai lemorzsolódás megelőzését és a tehetséges fiatalokat támogató eszköztár bővítése, működtetése (mentorálás, ösztöndíj, tanoda) • Módszertani fejlesztések kidolgozásának és adaptációjának támogatása 3. A sokoldalú szolgáltató-és intézményrendszerre épülő kitörési pontokra alapuló fejlesztések (design, egészségipar, rekreáció, interaktív élményközpontok stb.) A városi funkciók megalapozhatnak további fejlesztéseket, amik a meglévő szolgáltatásokra, erőforrásokra épülnek, azok lehetőségeit ragadják meg. A beavatkozások kapcsán kulcskérdés az innovációs potenciál kiaknázása vagy megteremtése, hogy a fejlesztéseket az új trendek vezéreljék. • Tudás alapú, innovatív ágazatok megtelepítése • K+F+I támogatása • Rekreációs területek és infrastruktúra megújítása, fejlesztése

	- Hagyományörzés, (népi) iparművészeti alkotótevékenység, nemzetiségi kultúra vonzerőinek fejlesztése és kapcsolódó rendezvények támogatása (pl. Kalocsa – hímzés, pingálás, fazekasság; Kiskunhalas - csipke, Tiszakécske- képfestő, mézeskalács) - Épített örökség megőrzése és hasznosítása - Termákvízhez kapcsolódó egészségügyi és rekreációs beruházások
Kapcsolódó átfogó célok	- A megye társadalmi-gazdasági súlyának növelése a Kárpát-medencében és az európai térben inkluzív növekedés révén - Területi felzárkózás, a megye belső kohéziójának erősítése - Egészséges és megújuló társadalom
Kapcsolódó Nemzeti Fejlesztés 2020 célok	- Gyógyuló és gyógyító Magyarország, egészséges társadalom - Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom, roma integráció - Az ország makroregionális gazdasági és térszerkezeti csomópont - Többközpontú növekedésünk motorjai: városok és gazdasági térségek - Egységes és integrálódó társadalom és gazdaság, egyenlő létfeltételek az ország egész területén - Elérhetőség és mobilitás megújuló rendszere
Kapcsolódó EU 2020 tematikus célkitűzések	- KKV-k versenyképességének növelése, valamint a mezőgazdasági, halászati és vízgazdálkodási szektor fejlesztése - Az innováció, technológiai fejlesztés és kutatás erősítése - Oktatásba, készségfejlesztésbe és életen át tartó tanulásba való befektetés - Fenntartható szállítmányozás elősegítése és a kulcsinfrastruktúrában a szűk keresztmetszetek feloldása - Szociális felzárkóztatás elősegítése és szegénység leküzdése - Foglalkoztatás elősegítése és a munkaerő mobilitás támogatása

A Duna-mente természeti és logisztikai potenciáljának kiaknázását szolgáló integrált fejlesztések

Tartalma	Az OFTK szerint a Duna-menti térségnek, amely egyben Bács-Kiskun megye nyugati határa nagy jelentősége van Budapest kapuvárosi szerepének erősítésében, mind az Európai Unió, mind a Balkán felé. Területpolitikai és területfejlesztési irányelvként fogalmazza meg az EU Duna Régió Stratégiájához kapcsolódó fejlesztési lehetőségek kiaknázását. A területi fejlődés egyik legnagyobb kihívása napjainkban a többközpontú fejlődés biztosítása, amely az ország esetében Budapest, a megye esetében Kecskemét túlnyomó súlyának kiegyensúlyozását jelenti. Az OFTK szerint a városok közötti funkciómegosztás elengedhetetlen feltétele a közlekedési kapcsolatok jelentős javítása a közúti és a vízi közlekedés területén is. Igaz, hogy az M5-ös és a Duna nyugati oldalán futó M6-os autópálya teljesen elkészült, megfelelően csatlakozva a nemzetközi autópályákhoz, de az M8 és M9-es autópálya építése nem halad, pedig mindkét autópálya megépítése pozitívan hatna a folyó mentén elhelyezkedő települések gazdasági életére és fejlődésére. A térségben magas hálózati potenciállal rendelkező települések: Solt, Kalocsa, valamint Baja. Csak utóbbi kettőt lehet térségi szerepkört betöltő funkcionális kisváros kategóriába sorolni. A makrotérségi együttműködések erősítésével lehet a mobilitás fejlesztését, a kultúra és az idegenforgalom előmozdítását elérni. A folyó mentén található üdülőterületek, tájképvédelmi és védett természeti
----------	--

	területekhez – köztük a Natura 2000 területek, melyek európai szintű természeti értékeket őriznek – kapcsolódva elérhető a speciális táji és kulturális adottságokra épülő turisztikai infrastruktúra és tartalmak fejlesztése.
Prioritások	1. Környezetvédelem A tiszta ivóvíz iránti igény, az árvízveszély, a vízhiány vagy az ipari szennyezések kockázata a tájegység mindennapi problémái közé tartoznak. Az OFTK erre a térségre vonatkozóan is irányelvként határozta meg kiegyensúlyozott zöldfelületi rendszer, ökológiai és rekreációs szereppel rendelkező „zöldgyűrű” kialakítását. <i>Lehetséges beavatkozások:</i> - vizek minőségének, vizes élőhelyek, árterek helyreállítása; - környezeti kockázatok kezelése az helyi élővilág sokszínűségének megőrzése mellett; - árvízvédelmi töltések, gátak megerősítése, omlásveszélyes partfalak stabilizálása 2. A tájegység sajátos természeti adottságaira és erőforrásaira épülő gazdaságfejlesztés A Duna-mente, mint kiemelkedő természeti érték meghatározó a megye fejlesztése szempontjából. Természeti adottságai, értékei megkerülhetetlen tényezők. A térségben található kiváló termőhelyi adottságú szántóterület és jó mezőgazdasági adottságú területek megalapozhatják az ökológiai adottságokra, hagyományokra épülő ártéri gazdálkodás fejlesztését. <i>Lehetséges beavatkozások:</i> - Makrotérsgégi együttműködések a mobilitás fejlesztése, a fenntartható energiahasználat ösztönzése érdekében; - Természetes vizekre épülő gazdaságfejlesztés - Ökológiai adottságokra, hagyományokra épülő ártéri gazdálkodás fejlesztése. 3. Vízinfrastruktúra fejlesztése A belvízi hajózásnak viszonylag mérsékelt környezeti hatása van (jóval kevesebb szén-dioxidot bocsát ki, mint a tehergépjárművek), fontos szállítási módnak tekinthető. A Duna belvízi hajózási kapacitása egyértelműen nincs kihasználva. A vízi utak hajózási folyosóvá fejlesztésének azonban együtt kell járnia a korszerű és hatékony kikötők kialakításával annak érdekében, hogy a hajózás összefonódjon a vasúti és a közúti közlekedéssel. <i>Lehetséges beavatkozások:</i> - A dunai hajózási ágazathoz kapcsolódó oktatás és munkahelyteremtés támogatása; - gazdasági gócpontokban intermodális kapcsolattal rendelkező logisztikai bázisok fejlesztése. 4. A térség turisztikai jövedelemszerző potenciáljának erősítése A tájegység természetes vizeire, kulturális, épített és táji örökségére épülő turizmus az attrakciók és kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése révén lehetőség nyújthat az idegenforgalom fellendítésére. <i>Lehetséges beavatkozások:</i> - WaterWorld – Vizi Világ Baja komplex turisztikai fejlesztés; - A Magyar Zarándokút megyei szakasza által érintett települések infrastrukturális és szolgáltatási rendszer fejlesztésével komplex turisztikai termék létrehozása;

	• fogadási feltételek javítása, kereskedelmi szálláshelyek minőségi fejlesztése; • kerékpárút-rendszer, vízi turizmus, vízi közlekedés fejlesztése (Eurovelo kerékpárút, turisztikai célú kikötők építése, fejlesztése;) • magas színvonalú ökoturisztikai kínálat létrehozása a védett természeti területeken; • gasztroturizmus feltételeinek megteremtése, minőségének javítása; • turisztikai célú rendezvények támogatása.
Kapcsolódó átfogó célok	• A megye társadalmi-gazdasági súlyának növelése a Kárpát-medencében és az európai térben inkluzív növekedés révén • Az emberek és a környezet harmonikus együttélésének megteremtése • Területi felzárkózás, a megye belső kohéziójának erősítése • Egészséges és megújuló társadalom
Kapcsolódó Nemzeti Fejlesztés 2020 célok	• Gazdasági növekedés, versenyképes, exportorientált, innovatív gazdaság • Gyógyuló és gyógyító Magyarország, egészséges társadalom • Élhető és életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás • Községi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom, roma integráció • Jó állam: nemzeti közművek, szolgáltató állam és biztonság • Stratégiai erőforrások nemzeti megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme.
Kapcsolódó EU 2020 tematikus célkitűzések	• KKV-k versenyképességének növelése, valamint a mezőgazdasági, halászati és vízgazdálkodási szektor fejlesztése • Oktatásba, készségfejlesztésbe és életen át tartó tanulásba való befektetés • A kommunikációs technológiához való hozzáférés, használati sebesség, minőség emelése • Fenntartható szállítmányozás elősegítése és a kulcsinfrastruktúrában szűk keresztmetszetek feloldása • Az alacsony széndioxid kibocsátású gazdaság irányába való elmozdulás támogatása • Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és kockázat menedzsment elősegítése • Környezetvédelem és az erőforrások hatékony felhasználása • Szociális felzárkózás elősegítése és szegénység leküzdése • Foglalkoztatás elősegítése és a munkaerő mobilitás támogatása • Intézményi kapacitás és hatékony közigazgatás elősegítése

A határ-menti térségek határon átnyúló szervezeti és térkapcsolataira alapozó kohézió erősítő fejlesztések

Tartalma	Bács-Kiskun megyének hagyományosan jó társadalmi, gazdasági és kulturális kapcsolatrendszere alakult ki a Vajdasággal. Ezen kapcsolatok ápolásának illetve fejlesztésének fontos gátja volt a dél-szláv háború. A gazdasági kapcsolatok egyes területeken teljesen megszűntek. A háború befejeződésével és Szerbia EU-hoz való közeledésével számos területen támogatás is kapható a korábbi együttműködések újraélesztéséhez. Ezt a folyamatot segíti az is, hogy 2014-2020 közötti időszakban a határon átnyúló együttműködések prioritást kapnak. Az együttműködés jelenlegi fázisában Bács-Kiskun megye és a Vajdaság vonatkozásában összehangolt terület és vidékfejlesztési tervezés folyik, mely a későbbiek során eljuthat akár egy határon átnyúló Európai Gazdasági Térség létrehozásáig is. Ennek jelenleg a legfőbb
----------	--

	adminisztratív akadály, hogy a szerbiai jogszabályok nemzetközi együttműködésekkel kapcsolatos része még nincs összhangban az EU vonatkozó szabályozásaival. A megye déli térségeinek nagyon szoros a kulturális, történelmi és gazdasági kapcsolatrendszere a Vajdasággal. Sajnos elsősorban a délszláv háborúnak köszönhetően ezek a kapcsolatok sokat gyengültek, mely folyamat az elmúlt években fordult meg, részben az IPA pályázatoknak köszönhetően. A határ mindkét oldalán jobbra olyan térségek vannak, melyek súlyos gazdasági és ezen belül foglalkoztatási problémákkal küzdenek. A jánoshalmi és a bácsalmási kistérségek magyar viszonylatban is kiemelkedően hátrányos helyzetűek, a kormány ezért jelölte ki a területet szabad vállalkozási zónának.
Prioritások	1. Kiskunhalas-Szabadka gazdasági tengely kiépítése A Kiskunhalas-Jánoshalma-Bácsalmás-Szabadka térség fejlődését alapvetően az említett középvárosok és a körzetükben lévő települések összefogása tudja biztosítani. A gazdasági tengely erősítésekor alapvető fontosságú a térség vállalkozói közti együttműködés támogatása és a befektetési lehetőségek hatékony kommunikálása a külvilág felé. Lehetséges beavatkozások: • Határon átnyúló gazdasági övezet létrehozása • A térség befektetési térképének elkészítése • Szerb-magyar üzleti szolgáltató központ létrehozása és működtetése • Szerb-magyar vegyes klaszterek létrehozása • Gazdasági együttműködést támogató infrastruktúra fejlesztése • Magyar-horvát-szerb EGTC előkészítése és létrehozása 2. A határon átnyúló turisztikai hálózatok és kapcsolatok erősítése, ezt segítő infrastruktúra fejlesztése A határ két oldalán lévő települések illetve tájegységek nagyon hasonló turisztikai adottságokkal rendelkeznek, így fejlesztési szempontból a következő közös beavatkozások fogalmazhatók meg: • A Dunára és a Baja-Bezdn csatornára alapozott vízi turizmus fejlesztése a Baja-Apatin-Zombor vonalon • Határon átnyúló lovas túra útvonalak kialakítása • Gasztronómiai és turisztikai vállalkozások közti együttműködés fejlesztése • Összehangolt turisztikai kampányok szervezése 3. A határ menti vidékies térségek gazdasági alapjainak erősítése A Vajdaság és Bács-Kiskun megye déli része mezőgazdasági adottságait tekintve nagyon hasonlóak. Az élelmiszergazdaság, feldolgozás terén korábban sikeres együttműködések voltak, melyek ma már sajnálatos módon nincsenek meg. Ugyanakkor a térség fejlődése szempontjából az élelmiszertermelés a következő évtizedben is meghatározó lesz. A versenyképességet növelhetik olyan új technológiák elterjedése, melyek hatékonyabbá teszik a termelést. • Ekotour-sziget program kiterjesztése a térségben. • Alternatív jövedelemszerzési lehetőségek széles körben való megismertetése • Élelmiszertermelés és feldolgozás fejlesztése

Kapcsolódó átfogó célok	• A megye társadalmi súlyának növelése a Kárpát-medencében és az európai térben inkluzív növekedés révén • Területi felzárkózás, a megye belső kohéziójának erősítése
Kapcsolódó Nemzeti Fejlesztés 2020 célok	• Gazdasági növekedés, versenyképes, exportorientált, innovatív gazdaság • Élhető és életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás • Az ország makroregionális gazdasági és térszerkezeti csomópont • Vidéki térségek értékalapú felemelése • Egységes és integrálódó társadalom és gazdaság, egyenlő létfeltételek az ország egész területén
Kapcsolódó EU 2020 tematikus célkitűzések	• KKV-k versenyképességének növelése, valamint a mezőgazdasági, halászati és vízgazdálkodási szektor fejlesztése • Környezetvédelem és az erőforrások hatékony felhasználása • Szociális felzárkóztatás elősegítése és szegénység leküzdése • Foglalkoztatás elősegítése és a munkaerő mobilitás támogatása

3.5. Horizontális célok

A *horizontális célok* olyan, az adott területi egység fejlesztésének és tervezésének egészét meghatározó alapvető megfontolások, elvárások és kritériumok összessége, melyeket a célrendszer egészének meghatározásánál, a megvalósítást szolgáló eszközök és intézkedések kialakításánál, ezek végrehajtásánál (pl. pályáztatás, projektkiválasztás során) egyaránt következetesen érvényesíteni kell,

A területfejlesztési koncepciókban és programokban minden szinten érvényesíteni kell a társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból fenntartható fejlődés, az esélyegyenlőség, valamint a területi kohézió szempontjait.

A horizontális célok tartalmi leírása

o a társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból fenntartható fejlődés

A fenntartható fejlődés kapcsán két kihívásnak kívánunk megfelelni: a fejlesztésekhez úgy viszonyulni, hogy az a következő generációk számára a természeti erőforrások és a biodiverzitás szűkülését ne eredményezze, továbbá a fejlesztések beruházási és működési költsége a hátrányos helyzetűeket ne zárja ki a fejlesztési eredmények igénybevételéből.

o esélyegyenlőség

Az esélyegyenlőség érvényesítésén a Községi Támogatási Rendelet tervezetében foglalt nők és férfiak egyenlő esélyeit biztosító fejlesztéspolitika mellett a hátrányos helyzetűekkel szembeni diszkriminációmentességet és a területi különbségekből adódó hátrányok felszámolását is értjük.

o a területi kohézió

A területi kohézió a 2014-20-as időszakban a perifériák további leszakadásának megakadályozására kell, hogy irányuljon, támaszkodva a versenyképes térségek révén

megnyíló lehetőségekre az innováció, foglalkoztatási potenciál révén. A felzárkózás további kulcselemei az infrastruktúra fejlesztése és az oktatási szint emelése.

o partnerség és többszintű kormányzás

A fejlesztési programok előkészítése és nyomon követése során is alkalmazni kívánjuk a partnerségi fejezetben foglaltakat. A többszintű kormányzás szellemében a tervezés felelőseként a külső érintettekkel a koncepció üzenetei révén is egyeztetést kezdeményezünk. Az európai uniós források megfelelő abszorpciójának eléréséhez a megyei kapacitásokat optimalizáljuk.

4. A célrendszer és a helyzetértékelés kapcsolata

Foglalkoztatás	Tem1	Tem2	Tem3	Ter1	Ter2	Ter3	Ter4	Ter5
A megye erősségeire alapozó lehetőségek kihasználása tradicionális ágazatok beruházás-és foglalkoztatás-bővítésével, és az ágazatok munkaerő-piaci igényeihez illeszkedő – a jól kiépült középfokú oktatás alapjain nyugvó - szakképzéssel és a munkakörülmények javításával.	✓	✓		✓	✓		✓	✓
A kedvező földrajzi elhelyezkedésből és a Duna Régió belüli térkapcsolatokból adódó vállalkozási és foglalkoztatási lehetőségek gátló tényezőinek feloldása a közlekedési, vállalkozási és informatikai infrastruktúra fejlesztésével.			✓				✓	
Az innovációs tevékenységgel összekapcsolódó integrált program elindítása a környezetipar területén indítható fejlesztések megalapozásához.	✓				✓			
A periférikus helyzetben lévő települések, munkanélküliek reintegrációja a munka világába: nonprofit foglalkoztatási kezdeményezések elindítása a helyi termelési kultúra újjáélesztésével, új, kísérleti tevékenységek kipróbálásával.		✓		✓				✓
A foglalkoztatás-bővítésre és munkahelymegőrzésre irányuló normatív támogatások forrásának megteremtése, ami a beavatkozás eszköze helyett annak célját helyezi előtérbe, biztosítva a vállalkozások eltérő jellemzőihez való igazodást.	✓							
Vállalatok és települések integrációja a nemzetközi térbe a vállalkozási és munkavállalói mobilitás elősegítése érdekében.			✓					✓
A turizmus sokrétű foglalkoztatási potenciáljának kiaknázására irányuló beruházások és képzések				✓	✓		✓	✓

K+F	Tem1	Tem2	Tem3	Ter1	Ter2	Ter3	Ter4	Ter5
A megye (és a tájegységi kapcsolatrendszerébe tartozó megyén kívüli területek) klímaváltozásból adódó komplex problémáinak elméleti vizsgálata a megye kutatóhelyeire és azok megyén és országhatáron kívüli intézményi kapcsolataira alapozottan, és kísérleti projektek indítása a megoldások tesztelésére a gazdasági szféra bevonásával.				✓				
A kétcentrumú kutatási-fejlesztési tevékenység hatósugarának növelése, hálózatosodásnak/klaszteresedésnek elősegítése, szervező-szakmai támogató háttér megteremtése a gazdaságot jellemző alacsony együttműködési készség javítására.	✓				✓			
Kutatói kapacitás vonzása és megtartása vállalatok és kutatóhelyek sikeres együttműködési gyakorlatának terjesztésével.	✓							
A szolgáltatásokhoz, oktatási és kulturális tevékenységekhez kapcsolódó innováció a kitörési pontok megragadásához (design, interaktív élményközpontok).	✓			✓	✓			

A kutatóhelyek nemzetközi tevékenységének nemzetközi kontextusba helyezése az Európa 2020 célkitűzések elérésére irányuló tudásmegosztás és innováció érdekében.	✓							
A megye- és országhatáron átnyúló gazdasági, K+F és innovációs tevékenységet támogató hálózatok és szervezetek létrehozása.	✓							✓

Éghajlatváltozás/energia	Tem1	Tem2	Tem3	Ter1	Ter2	Ter3	Ter4	Ter5
Az éghajlatváltozás hatásait hosszú távon mérséklő, az érintett tájegységeket átfogó beavatkozások elindítása: a megye és a megye területét lefedő/érintő tájegységek hidrológiai egyensúlyának stabilizációja és a széndioxid-kibocsátás csökkentése				✓			✓	
A szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése és energiahatékonyság javítása egyedi és közösségi/települési/vállalkozói telephely-fejlesztési megoldásokkal, különös tekintettel a megújuló energia hasznosítását célzó innovatív megoldásokra	✓					✓		
A klímaváltozás jelenleg előre nem látható következményeinek előrejelzése erre irányuló kutatási tevékenység eszközeivel és az eredmények közérthető publikálása szemléletformálási céllal.				✓				
Megújuló energia hasznosítás mintaprogramja a helyi specifikus adottságokra alapozottan (pl. geotermikus energia, biomassza, napenergia)				✓		✓		

Oktatás – nevelés	Tem1	Tem2	Tem3	Ter1	Ter2	Ter3	Ter4	Ter5
A nők munkaerő-piaci esélyeinek javítása a gyermekellátások és az idősek nappali ellátásának megoldásával, a fejlett intézményi ellátottságú települések indokolt kapacitásainak megőrzése						✓		
Intézményi infrastrukturális és humán kapacitások, valamint a támogató szolgáltatások megerősítése az iskolai lemorzsolódás csökkentése és a fiatalok elvándorlásának megelőzése érdekében						✓		
A foglalkoztatási célokkal összhangban a szakképzés és az élethosszig tartó tanulás feltételrendszerének megőrzése és új módszerek befogadására való felkészítése (pl. távoktatás, felnőtt tanulói műhelyek, nem formális és informális tanulás, edutainment: szórakoztatva-tanítás, e-tanulás)	✓					✓		
Az oktatáshoz való hozzáférés javítása (megyei ösztöndíj)						✓		

Szegénység/társadalmi kirekesztés	Tem1	Tem2	Tem3	Ter1	Ter2	Ter3	Ter4	Ter5
A tanyán és elszigetelt településen élők életminőségének javítása a célcsoportra irányuló speciális szolgáltatások működtetésével és környezeti-gazdasági szempontból is fenntartható energiahatékonysági beruházások megvalósításával.		✓		✓				
A társadalmi kirekesztés leküzdése befogadó iskolai és munkahelyi környezet megteremtésével (romák, fogyatékkal élő személyek stb.)						✓		
Az óvodai nevelés, mint szocializációs és korai fejlesztő támogató rendszer elérésének megőrzése/biztosítása						✓		
Szegénységellenes programok nemzetközi tapasztalatainak adaptálása		✓				✓		

Jól működő települési funkciók megőrzése, rehabilitációs programok a népességmegtartást szolgáló funkciók kiépítéséhez						✓		
A határmenti perifériás jellemzőket mutató térségek integrált, határon átnyúló kitérési programjainak előkészítése, megvalósítása								✓

A fejlesztési intézményrendszer újraszervezése	Tem1	Tem2	Tem3	Ter1	Ter2	Ter3	Ter4	Ter5
Felkészülés és akkreditáció a közreműködő szervezet feladatok ellátására			✓					
A lehetséges kedvezményezettek felkészítése és módszertani támogatása a tervezési ciklus programjainak megvalósításában, beleértve a megye területén túlnyúló kohézióra alapuló, a megyét integráló Duna Stratégiát.			✓				✓	
Az új Európai Unió fejlesztéspolitikai keretek (pl. Horvátország EU-s csatlakozása 2013 nyarán) és eszközök (pl. integrált területi beruházások tervezése) lehetőségei kihasználását célzó tevékenységek erőforrásainak biztosítása			✓					✓

5. A célrendszer koherenciájának vizsgálata

5.1. A célrendszer belső koherenciája

A célrendszer belső koherenciájának vizsgálatánál alapvetően eltérő jellegzetességgel bírnak a tematikus célok és a területi célok. A tematikus célok olyan fejlesztési területekre vonatkoznak, melyek a megye valamennyi földrajzi területén érvényesnek tekinthetők. Ez azt jelenti, hogy valamennyi tematikus cél megvalósulása vagy megghiúsulása erőteljes hatással lesz a területi célok sikerére. Másképpen fogalmazva a tematikus és a területi célok egymást kiegészítő fejlesztési területek, így csak az együttes megvalósulás eredményez harmonikus fejlődést.

A tematikus célok megfogalmazásánál törekedtünk arra, hogy megtaláljuk a Bács-Kiskun megye számára legfontosabb általános fejlesztési területeket. A fókuszálás azt jelenti, hogy nem a jövő elképzeléseinek nem leltároztunk fel minden elképzelhető fejlesztést, hanem csak a legfontosabb, egymást hatását erősítő területeket.

A területi célok megfogalmazásakor törekedtünk arra, hogy megtaláljuk a megye jellegzetes, földrajzi, társadalmi, környezeti és gazdasági szempontból lehatárolható körzeteit. Ezek a körzetek teljesen lefedik a megye területét, néhány helyen van átfedés és minden esetben kapcsolódik a megyével határos többi megyéhez illetve délen a Vajdasághoz. A területi célokkal lefedett fejlesztési területek elsősorban kiegészítik egymást. Ez a szinergia hatás változó erősségű, mert pl. egy Kecskemét térségi program erősebb kapcsolatban van a Homokhátsági programmal, mint a határ mentivel vagy a Duna-mellékkel. Ugyanakkor a horizontális célok között is szerepel, hogy a belső kohézió érdekében az egyes földrajzi területek közt is harmonikus fejlődési összhangnak kellene lenni.

5.2. A célrendszer külső koherenciája

5.2.1. A célrendszer kapcsolata az OFTK-val

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció célrendszere

Tematikus célok

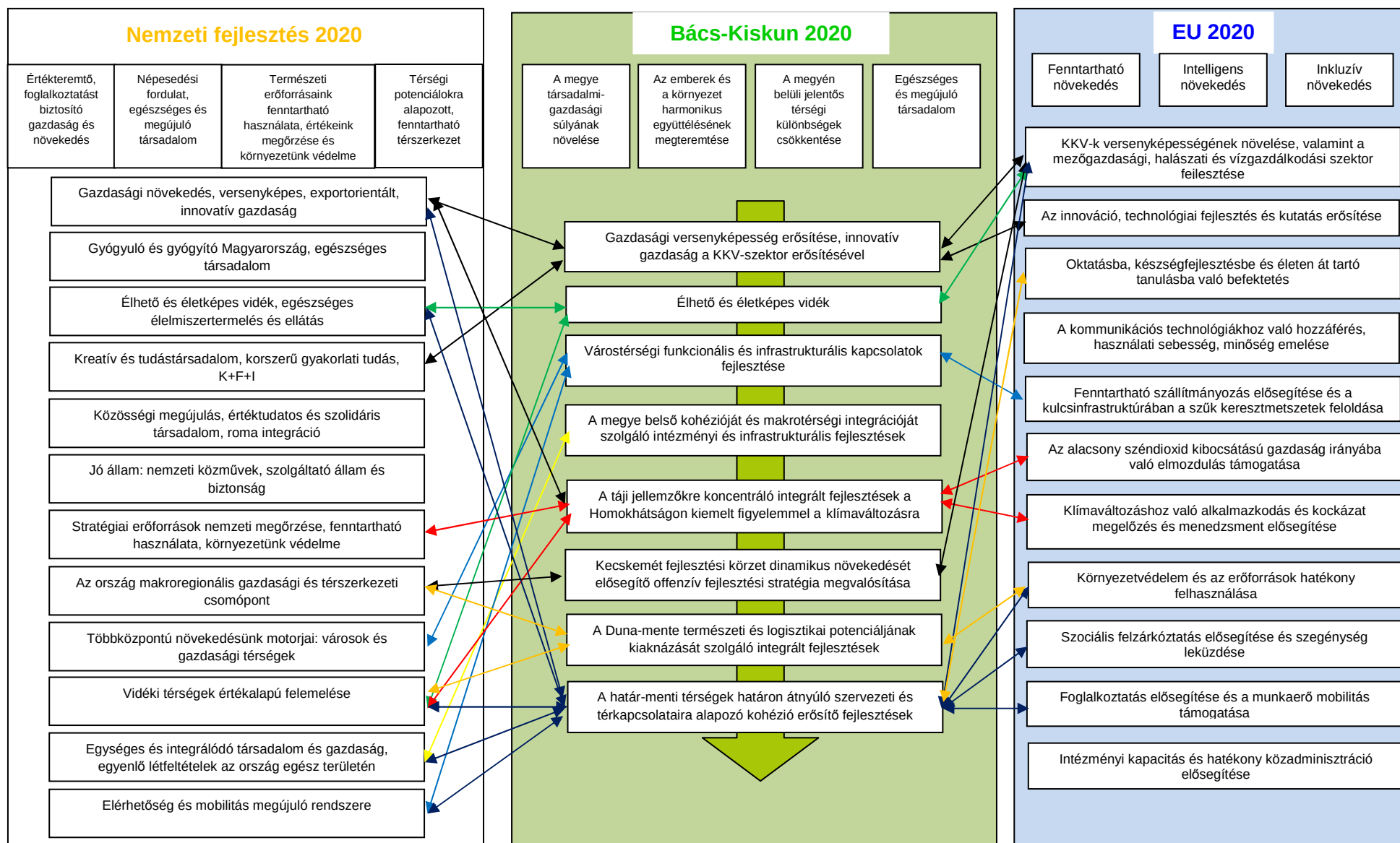
- Gazdasági növekedés, versenyképes, exportorientált, innovatív gazdaság (TC1)
- Gyógyuló és gyógyító Magyarország, egészséges társadalom (egészség- és sportgazdaság (TC2)
- Élhető és életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás (TC3)
- Kreatív tudástársadalom, korszerű gyakorlati tudás, K+F+I (TC4)
- Községi megújulás, értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom, roma-integráció (TC5)
- Jó állam: nemzeti közművek, szolgáltató állam és biztonság (TC6)
- Stratégiai erőforrások nemzeti megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme (TC7)

Specifikus célok

- Az ország makroregionális gazdasági és térszerkezeti csomópont (SC1)
- Többközpontú növekedésünk motorjai: városok és gazdasági térségek (SC2)
- Vidéki térségek értékalapú felemelése (SC3)
- Egységes és integrálódó társadalom és gazdaság, egyenlő létfeltételek az ország egész területén (SC4)
- Elérhetőség és mobilitás megújuló rendszere (SC5)

	Tem1	Tem2	Tem3	Ter1	Ter2	Ter3	Ter4	Ter5	Hor1	Hor2	Hor3	Hor4
TC1	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓
TC2	✓			✓		✓						
TC3		✓		✓			✓	✓				
TC4	✓				✓							
TC5			✓							✓		✓
TC6			✓			✓						
TC7				✓			✓					
SC1							✓	✓	✓			
SC2					✓	✓		✓				
SC3		✓		✓	✓			✓	✓		✓	

SC4	✓								✓		✓	
SC5					✓	✓			✓			✓

5.2.2. A célrendszer kapcsolata az OTrT-vel

Bács-Kiskun megye területfejlesztési koncepciója készítése során 2013. elején indult el az Országos Területrendezési Terv felülvizsgálata. Ehhez kapcsolódóan a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat megvizsgálta, hogy a 2014-2020-ra megfogalmazódott fejlesztési célok illetve elképzelések hogyan igazodnak az országos illetve a megyei rendezési tervekhez. A vizsgálat eredményeként megállapítható, hogy Bács-Kiskun megyében megfogalmazott fejlesztési célok összhangban vannak mind az országos, mind a megyei rendezési tervekkel. Az egyes konkrét fejlesztési helyszínek majd a fejlesztési programok elkészítése illetve a konkrét projektek kidolgozása során kerülnek meghatározásra. Ennek során adott esetben szükségessé válhatnak a településrendezési tervek módosítására, de az OTrT-z nem fogja érinteni.

5.2.3. A célrendszer kapcsolata a fontosabb ágazati koncepciókkal, tervekkel

A következőkben a fontosabb hazai tervdokumentumokhoz és a Duna stratégiához való kapcsolódást szemléltetjük.

Bács-Kiskun 2020 céljai	Magyar Növekedési Terv	Nemzeti Vidékstratégia	Duna Stratégia	Wekerle terv
	Kapcsolódási területek			
Gazdasági versenyképesség erősítése, innovatív gazdaság a KKV-szektor erősítésével				
Élhető és életképes vidék		- Helyi gazdaságfejlesztés nemzeti programjai - Természeti értékek védelme, fenntartható természeti erőforrás-és tájgazdálkodás programja		
A megye belső kohézióját és makrotérsgégi integrációját szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések				

Bács-Kiskun 2020 céljai	Magyar Növekedési Terv	Nemzeti Vidékstratégia	Duna Stratégia	Wekerle terv
	Kapcsolódási területek			
A táji jellemzőkre koncentráló integrált fejlesztések a Homokhátságon kiemelt figyelemmel a klímaváltozásra		• Homokhátság program • Tanyai térségek fejlesztési programja • „Kert-Magyarország” kertészeti program • Helyi gazdaságfejlesztés nemzeti programjai • Természeti értékek védelme, fenntartható természeti erőforrás-és tájgazdálkodás programja		
Kecskemét fejlesztési körzet dinamikus növekedését elősegítő offenzív fejlesztési stratégia megvalósítása	• Kecskeméti program			
Várostérségi funkcionális és infrastrukturális kapcsolatok fejlesztése	• Funkcionális várostérségek • Gazdaság helyi pilléreinek megerősítése			
A Duna-mente természeti és logisztikai potenciáljának kiaknázását szolgáló integrált fejlesztések		• Ártéri tájgazdálkodás program • Védett és érzékeny természeti területek gazdálkodási programjai	• A kultúra és az idegenforgalom, valamint az emberek egymással való kapcsolatteremtésének előmozdítása • A vizek minőségének helyreállítása és megőrzése • A vállalkozások versenyképességének támogatása • Az intézményrendszer kibővítése és az intézményi együttműködés megerősítése	
A határ-menti térségek határon átnyúló szervezeti és térkapcsolataira alapozó kohézió erősítő fejlesztések	• Határon átnyúló városi együttműködések	• Nemzeti lovas program		• Hazai vállalkozások regionális piaci pozícióinak erősítése • Infrastruktúra összehangolása a Kárpát-medencében • Élelmiszergazdaság, zöldgazdaság, turizmus összehangolt fejlesztése

Bács-Kiskun 2020 céljai	Nemzeti Vízstratégia	Fenntartható Fejlődés Stratégia	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia	Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia
	Kapcsolódási területek			
Gazdasági versenyképesség erősítése, innovatív gazdaság a KKV-szektor erősítésével		- Társadalmi kohézió és a foglalkoztatás javítása - Versenyképesség fenntartható erősítése	Gazdaság- és vállalkozásfejlesztés a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű emberek foglalkoztatása érdekében	
Élhető és életképes vidék	Területi vízgazdálkodás, önzési feltételek javítása, aszálykezelés	Fenntartható termelési eljárások és fogyasztói szokások erősítése	Gazdaság- és vállalkozásfejlesztés a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű emberek foglalkoztatása érdekében	
A megye belső kohézióját és makrotérségi integrációját szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések		A fenntartható mobilitás és térszerkezet kialakítása		

Bács-Kiskun 2020 céljai	Nemzeti Vízstratégia	Fenntartható Fejlődés Stratégia	Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia	Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia
	Kapcsolódási területek			
A táji jellemzőkre koncentráló integrált fejlesztések a Homokhátságon kiemelt figyelemmel a klímaváltozásra	Területi vízgazdálkodás, öntözési feltételek javítása, aszálykezelés	- Klímaváltozás elleni küzdelem - Fenntartható vízgazdálkodás		- Az éghajlatváltozás hajtóerőit elleni küzdelem - Alkalmazkodás a klímaváltozáshoz
Kecskemét fejlesztési körzet dinamikus növekedését elősegítő offenzív fejlesztési stratégia megvalósítása		Versenyképesség fenntartható erősítése	- Gazdaság- és vállalkozásfejlesztés a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű emberek foglalkoztatása érdekében - A települési és térségi szegregáció csökkentése	
Városterületi funkcionális és infrastrukturális kapcsolatok fejlesztése	Települési vízgazdálkodás	A fenntartható mobilitás és térszerkezet kialakítása	- A települési és térségi szegregáció csökkentése - A romák, mélyszegénységben élők munkaerőpiaci integrációjának elősegítése, illetve foglalkoztatási szintjük emelése	
A Duna-mente természeti és logisztikai potenciáljának kiaknázását szolgáló integrált fejlesztések		Természeti értékek védelme		
A határ-menti térségek határon átnyúló szervezeti és térkapcsolataira alapozó kohézió erősítő fejlesztések		Versenyképesség fenntartható erősítése	- Gazdaság- és vállalkozásfejlesztés a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű emberek foglalkoztatása érdekében - A települési és térségi szegregáció csökkentése	

6. A területfelhasználás alapelveit lefektető koncepció

6.1. Térhasználati elvek

A területfejlesztési és területrendezés szoros és sajátos egymásrataltságra áll. A területfejlesztés számára a területrendezés szabályrendszere jelenti az általuk megfogalmazott térhasználati elvek, célok szilárd háttérét, érvényesülésük egyik biztosítékát.

A hatékony és korszerű területrendezésnek folyamatos, rendszeresen megújuló, összehangolt rendszert kell alkotnia az ország területi képét megalkotó fejlesztési stratégiákkal, melyek közül a legátfogóbb a területfejlesztésé. A területfejlesztésnek tehát stratégiai szinten orientálnia kell a rendezés szabályrendszerét.

A stratégiában megfogalmazott célok eléréséhez a fenntartható, hatékony, biztonságos és egyenlő esélyeket nyújtó területhasználat megteremtésére való törekvés szükséges.

A Nemzeti Fejlesztés 2020-ban megfogalmazott **térhasználati elvek**, melyeket a területfejlesztési koncepciókban meghatározott célok eléréséhez figyelembe kell venni:

1. **Okszerű és takarékos területhasználat**
2. **Biztonságos hozzáférés az infrastrukturális rendszerekhez mindenkinek**
3. **Értéktörzés a fenntarthatóság szolgálatában**
4. **a helyi erőforrások használata és a gazdaságfejlesztés támogatása**

A Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Koncepcióban megfogalmazott specifikus célok és a részletes területfelhasználási elvek kapcsolata:

1. Az **okszerű és takarékos területhasználat** az egyik legfontosabb térhasználati elv. A kihasználatlan beépített területek hasznosításával erőforrások védhetők meg és a csökkent értékű területek értéke is növelhető.
A tisztább, természetesebb környezet, egészségesebb társadalom érdekében a **KKV szektor megerősítését** célzó prioritások között megjelenő **jármű- és élelmiszeripari beruházások** esetében a zöldmezős fejlesztések helyett a *barnamezős fejlesztéseket kell előnyben részesíteni. A fejlesztések helykiválasztásánál prioritást kell élveznie a termő/kulturális értéket képviselő lakóterület igénybevételét nem érintő, környezetét nem terhelő helyszínek.*
2. Biztosítani kell minden térség, település számára az **infrastrukturális rendszerekhez való hozzáférést**. Kiemelt figyelmet kell fordítani a periférikus térségek, a tanyák infrastruktúra-elérés fejlesztésére.
A fejlesztések *nem bátoríthatják a közutakon kívüli gépjárműmozgást*, előnyben kell, hogy részesítsék a *tömegközlekedéssel való megközelíthetőség lehetőségét*.
Biztosítani kell a *társadalom fogyatékkal élő csoportjainak az új létesítmények látogathatóságát*. Ezt az elvet érvényesíteni kell a **turizmus jövedelemszerzési potenciáljának erősítésére irányuló fejlesztések** esetében is.
A fejlesztések során a *természetes folyó és állóvizek partjainak, erdőterületek, védett természeti és kulturális értékek nyilvános elérésének, megközelítésének, megsemmisítésének lehetőségét nem szabad korlátozni*. Prioritást kell, hogy élvezzenek azok a fejlesztési alternatívák, melyek *korábban elzárt területek hozzáférését teszik lehetővé*.

3. Kiemelkedő feladat a **természeti értékek és erőforrások, a kulturális örökség, tájkép védelme**. Ez mellett egyre inkább a fenntarthatóság tágabb szempontjait is figyelembe kell venni.

A turisztikai beruházásoknál figyelembe kell venni azt is, hogy a fejlesztések *nem darabolhatnak fel egységes ökológiai rendszereket, kultúrtájakat*, megvalósításuk *nem eredményezheti ugrásszerűen és a helyi lakónépességet sokszorosan meghaladóan az üdülőképesség megjelenését természeti és környezeti szempontból érzékeny tájakon.*, nem növelheti többszörösére a koncentrált parkolási igényeket.

A **klímaváltozás hatásainak mérséklésére** irányuló fejlesztéseknél szintén figyelembe kell venni az *egységes ökológiai rendszerek sérthetlenségét*, tekintettel kell lenni az *anyag- és energiatakarékosságra, a biodiverzitás védelmére, a kibocsátások csökkentésére, a klímaváltozás megelőzésére.*

Az **élhető és életképes vidék** megvalósítása érdekében tervezett fejlesztéseknél kerülni kell a *talajpusztulást, a visszafordíthatatlan talajvízcsökkenést okozó tevékenységeket*. Ez a természeti értékek és erőforrások védelme mellett a tájnak a **klímaváltozás hatásaival** szembeni ellenálló képességét is fokozza.

4. A nemzeti fejlesztéspolitika egyik kiemelkedő célja a **helyi gazdaság fejlesztése**, az ellátásbiztonság javításán, a kistelepülések népességmegtartó erejének fejlesztésén, a szállítási igények csökkentésén keresztül. A területrendezésnek ezt kell támogatnia az önmagukban is élet- és fejlődőképes funkcionális térségek, városkörnyékek előtérbe helyezésével, a közlekedés- és infrastruktúrafejlesztések orientálásával. Ez hozzájárulhat a helyi közösségek, a helyi identitás, a szociális kapcsolatrendszerek erősödéséhez.

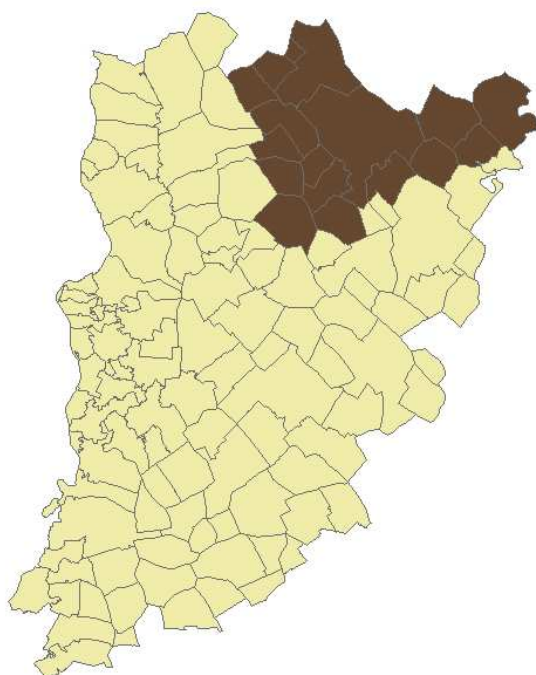
Az **élhető és életképes vidék és a várostérségi funkcionális és infrastrukturális kapcsolatok fejlesztése** érdekében tervezett beruházásoknak szolgálniuk kell a *szűkebb helyi környezet értékeinek megismerését, tudatosítását*. A mező- és erdőgazdálkodásban a természetközeli gazdálkodási gyakorlatot, mint fenntartható módszereket kell támogatni.

A **közlekedési fejlesztéseknek** segítenie kell, hogy *a népesség helyben ki nem elégíthető szükségletei elérését időben és távolságban rövidülő utazási kényszerrel tehesse meg*.

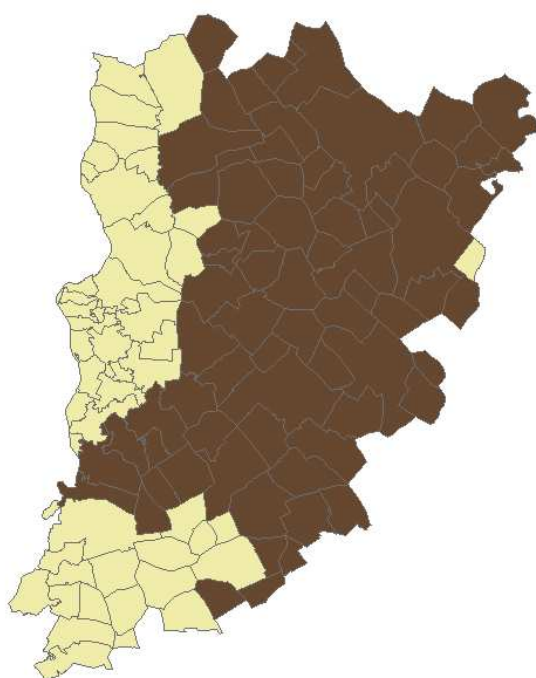
Valamennyi specifikus cél elérése érdekében tett fejlesztésnél figyelembe kell venni, hogy azok *nem növelhetik a napi munka- és lakóhely közötti ingázás idejét, távolságát*, kivéve új munkahelyek létesítése esetén. Ebben az esetben a helykiválasztásnál prioritásként meg kell jelennie a minél rövidebb munkába járási időnek.

A hatékonyabb gazdaság, az áruszállítás környezeti, műszaki, közbiztonsági károkozásának csökkentése érdekében a **gazdasági versenyképesség fokozásával, a vidék felzárkóztatásával, a várostérségi funkcionális és infrastrukturális kapcsolatok erősítésével kapcsolatos** fejlesztések tervezése során az áruszállítás szervezésekor a *vízi, a vasúti és a kombinált közlekedési formák használata*, illetve a regionális és nemzetközi közúti közlekedési folyosók kiépítésekor az *elkerülő szakaszok kiépítése* prioritást kell, hogy élvezzenek.

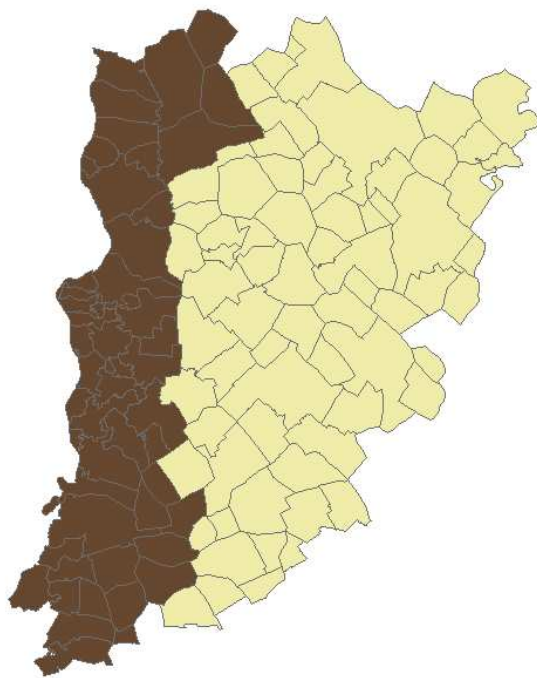
6.2. A megye stratégiai térstruktúrája

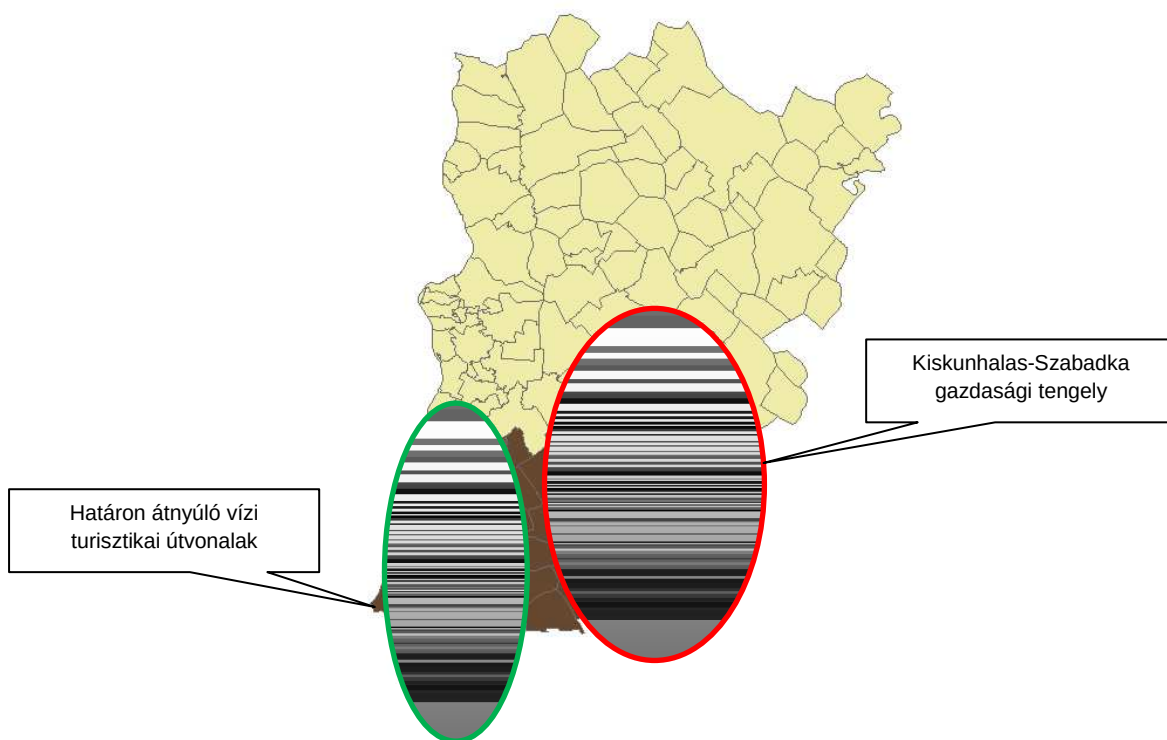
1. ábra A Kecskeméti fejlesztési körzet lehatárolása

2. ábra A Homokhátsági fejlesztési körzet lehatárolása

3. ábra A Dunamenti fejlesztési körzet lehatárolása

4. ábra A Határmenti fejlesztési körzet lehatárolása

7. A fejlesztés eszköz- és intézményrendszere

7.1. A tervezési folyamat és a társadalmasítás

A 218/2009. korm. rendelet szerint a tervezési folyamat során a következő szervezetekkel kezdeményezzük a tervezési dokumentumok egyeztetését, melyek relevanciáját az Országos Területfejlesztési Koncepcióval összehangoltan határozzuk meg:

1. Országos Területfejlesztési Tanács;
2. miniszterek;
3. a következő kormányhivatalok:
 - a) Központi Statisztikai Hivatal,
 - b) érintett megyei és fővárosi kormányhivatal,
 - c) Magyar Energia Hivatal,
 - d) Országos Atomenergia Hivatal;
4. Országos Környezetvédelmi Tanács;
5. Magyar Tudományos Akadémia;
6. országos önkormányzati érdekszövetségek;
8. az érintett térségi fejlesztési tanácsok;
11. az érintett megyei önkormányzatok;
12. érintettsége esetén a fővárosi önkormányzat;
13. az érintett megyei jogú városok önkormányzata;
14. az érintett települési önkormányzatok;
15. az érintett területi államigazgatási szervek közül:
 - a) illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség,
 - b) működési területével érintett nemzeti park igazgatóság,
 - c) működési területével érintett vízügyi igazgatóság,
 - d) Nemzeti Környezetügyi Intézet működési területtel érintett területi kirendeltsége.

A területfejlesztési koncepció és program esetén a véleményezésre 45 napot biztosítunk. A megalapozó helyzetelemző dokumentum és az arra alapuló jövőkép és célrendszer szakpolitikai irányainak elfogadását követően széleskörű és változatos eszköztárral megvalósuló egyeztetési folyamatot viszünk tovább.

A partnerségi folyamat folytatásának célja a helyzetelemző dokumentumban foglaltakon túl az, hogy a vállalkozói, civil és önkormányzati szféra az Európa 2020 célrendszeréből fakadó szerepkörét megismerje, az abban foglalt lehetőségekkel élni tudjon (különös tekintettel a KKV-szektor európai szinten felismert foglalkoztatási és innovációs potenciáljára).

Az operatív programozás megalapozottságához nélkülözhetetlen a szektorok fejlesztési elképzeléseinek beható ismerete, azok megvalósíthatósági kereteinek feltárása (önerő, menedzsment kapacitások, előfinanszírozási képesség, piaci igények stb.)

7.2. Felelősség és intézményrendszer

A Közös Stratégiai Keret rendelet tervezete² szerint tagállamoknak egy irányító hatóságot, egy igazoló hatóságot és egy feladatkörében független ellenőrző hatóságot kell kijelölniük valamennyi operatív program esetében. A tagállamok számára az ellenőrző rendszerek felállításával kapcsolatos flexibilitás biztosítására indokolt annak a lehetőségnek a biztosítása, hogy az igazoló hatóság feladatát az irányító hatóság végezze. Lehetővé kell tenni, hogy **a tagállam vagy az irányító hatóság közreműködő szervezeteket tudjon kijelölni az irányító hatóság vagy az igazoló hatóság bizonyos feladatainak az elvégzésére**. Ebben az esetben a tagállamnak egyértelműen meg kell határoznia ezek feladatait és funkcióit.

A 2014-2020. közötti időszakra vonatkozóan az 1600/2012. (XII.17.) Korm. határozat rögzítette az operatív programok rendszerét és egyben nevesítette az egyes programokért felelős irányító hatóságokat is a következők szerint:

Operatív program	Irányító hatóság
Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)	Nemzetgazdasági Minisztérium
Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP)	Nemzetgazdasági Minisztérium
Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)	Nemzetgazdasági Minisztérium
Intelligens Közlekedés Operatív Program (IKOP)	Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EKOP)	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Koordinációs Operatív Program (KOP)	Miniszerelnökségi Hivatal
Vidékfejlesztési és Halászati Operatív Program	Vidékfejlesztési Miniszter

Az operatív programokhoz kapcsolódó irányító hatósági hatóságok közti koordinációt a Miniszerelnökség látja el.

Az intézményrendszer többi elemével kapcsolatos döntések a 1217/2013. (IV.18.) Korm. határozat szerint 2013.06.30-ig születnek meg, mely során a következő kérdésekre kell választ adni:

- A korábbiakban is alkalmazott hagyományos pályázati rendszer lesz vagy bevezetjük az EU által ajánlott CLLD illetve ITI programozási módszereket.

² AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELET TERVEZETE a Közös Stratégiai Kerethez tartozó Európai Regionális Fejlesztési Alapra, Európai Szociális Alapra, Kohéziós Alapra, Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

- Hagyományos pályázati rendszernél centralizált (központi) közreműködő szervezet lesz vagy decentralizált (megyei szintű).
- Ha decentralizált, akkor a közreműködő szervezeti feladat hova kerül telepítésre.
- Ha CLLD illetve ITI programozás (is) lesz, akkor hova telepítik a különböző alapok közti koordinációt.

A egységes módszertanát kell majd alkalmazni az összes alap és régió tekintetében, így az összes terület uniós támogatásban részesülhet a kapacitásfejlesztés, az állami és a magánszektor helyi együttműködései, a hálózatépítés és tapasztalatcsere terén.

A **közösség által irányított helyi fejlesztésének (CLLD)** olyan konkrét eszköz, amely a régiók alatti szinten használható, és helyi szinten egészíti ki az egyéb fejlesztési támogatásokat. A CLLD képes mozgósítani és bevonni a helyi közösségeket, szervezeteket, hogy azok hozzájáruljanak az Európa 2020 stratégiában kitűzött intelligens, fenntartható és inkluzív fejlődéshez, a területi kohézió támogatásához és a konkrét szakpolitikai célkitűzések teljesüléséhez.

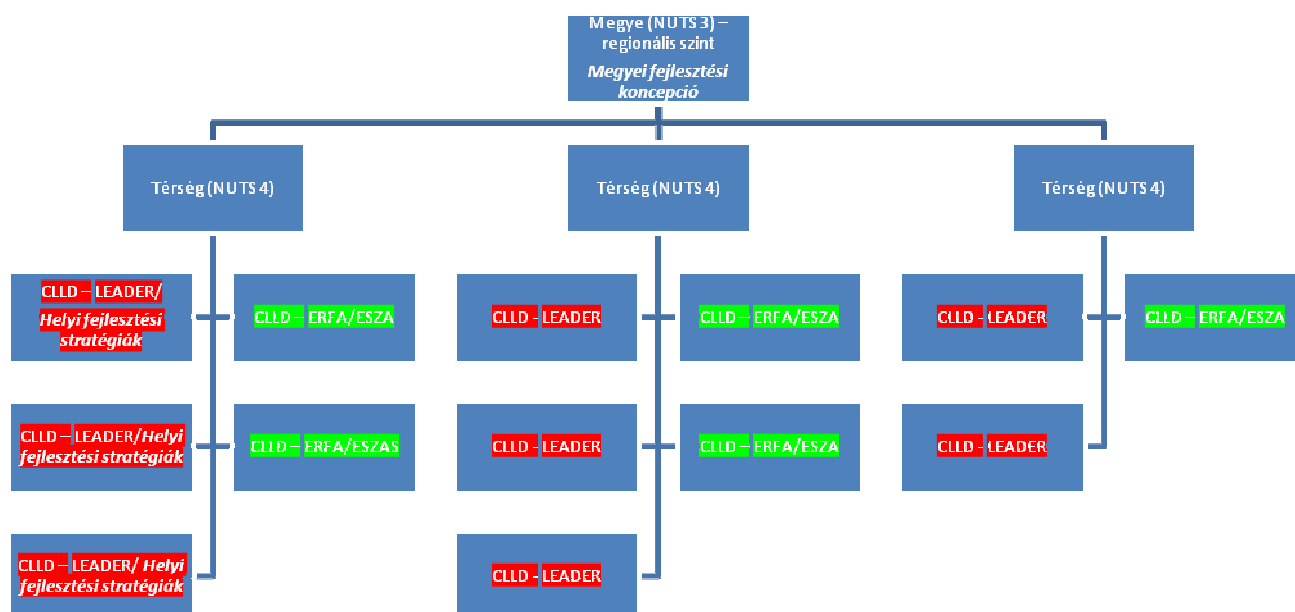
A több alap forrásaira támaszkodó stratégiák esetében lehetőség lesz arra, hogy egyetlen alapból (a fő alapból) történjen a helyi fejlesztési stratégia működtetési és szervezeti költségeinek finanszírozása.

A tagállamoknak partnerségi szerződésükben meg kell adniuk, hogyan tervezik a közösség által irányított helyi fejlesztés támogatását, és fel kell tüntetniük, hogy mely programokban és területeken alkalmazható a közösség által irányított helyi fejlesztés. Míg az ERFA, az ESZA és az EHA esetében a **közösség által irányított helyi fejlesztés** választható lehetőséget jelent, az EMVA esetében kötelező.³

A tervezési dokumentumok struktúrájához és a koordinációs illetve monitoring igényekhez igazodó szintek és funkciók a Magyarország számára elérhető Közös Támogatási Kereten belül:

³ Forrás: Európai Bizottság: Közösség által irányított helyi fejlesztés

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/community_hu.pdf

7.3. Üzenetek

Gazdasági versenyképesség erősítése, innovatív gazdaság a KKV-szektor megerősítésével

Célcsoport	Üzenet
Országos döntéshozók	Bács-Kiskun megye gazdasága hagyományokon és új kitörési pontokon alapuló specializációjának megvannak az alapjai a termelési kultúrában. A nemzeti OP-knak és keretszabályoknak ezeknek az erősségeknek a kihasználását támogatni szükséges.
Megyei döntéshozók	A fejlesztési potenciál kihasználásához szükséges infrastrukturális háttér területfejlesztési tervekkel, döntésekkel való előkészítése szükséges, ennek fedezetéül az előkészítést szolgáló támogatásokat kell maximalizálni. A megye vonzerőinek, termékeinek, szolgáltatásainak ismertsége integrált térségmarketing segítségével fokozandó. Aktív részvétel a közösségek által vezetett helyi fejlesztések (CLLD) koordinációjában.
Helyi döntéshozók	A helyi önkormányzatok eszköztárával a várható fejlesztések megalapozását elő kell készíteni, hogy a támogatások elérhetővé válásakor minden szabályozási feltétel rendelkezésre álljon (pl. rendezési tervek szükséges módosítása) Az energiahatékonyság, hulladék-kibocsátás csökkentése

	érdekében a működés átfogó vizsgálata.
Civil szervezetek	A helyi termékek előállításához és fogyasztásához kapcsolódó civil aktivitás kiterjesztése szükséges (kamratúra, Slow Food, ökogazdálkodás, tudatos vásárlás stb.)
Vállalkozók	A fejlesztési elképzelések előkészítése, a szükséges önrész/előfinanszírozás forrásainak vizsgálata. Piaci helyzet feltárása, versenytársak magatartásának, fejlesztéseinek figyelemmel kísérése a kiszorító hatás elkerülése érdekében. Kooperációs hajlandóság erősítése.
Lakosság	A helyi, térségi termékek vásárlásának tudatos előtérbe helyezése. A megye versenyképességének növelése érdekében aktív közreműködés az élhető, vonzó települések kialakításában. (kultúrtáj-, település- és utcakép). Élethosszig tartó tanulás, informatikai felhasználói készségek megalapozása, fejlesztése a foglalkoztathatóság érdekében.
Nemzetközi	A megyében termelt GMO-mentes vetőmagok külföldön is bizonyítottak. A térség jelentős gazdasági potenciállal rendelkezik, mely befektetési lehetőség a hosszú távra tervezőknek.

Élhető és életképes vidék

Célcsoport	Üzenet
Országos döntéshozók	A vidéki térségek életképessége megőrzésének, javítása érdekében jelentős forrásokat és differenciált közösségi, szociális és elérhető egészségügyi szolgáltatások háttérét kell biztosítani. Az integrált területi beruházások alkalmasak arra, hogy valóban minden egymással pozitív kölcsönhatást feltételező fejlesztés megvalósulhasson, a pontszerű, érdemi hatást nem eredményező egyedi projektek helyett, ezért a vidéki térségek tájegységeket átfogó fejlesztésére alkalmas eszközként használhatók a közigazgatási határokon túlnyúlva.
Megyei döntéshozók	A tanyák fejlesztését, fejlődését, átalakulását megalapozó és nyomon követő vizsgálatok folyamatosságának biztosítása és napirendre vétele. A környezeti fenntarthatóság elveinek és gyakorlati jó példáinak beemelése a megyei kommunikációba (pl. rendezvényeken helyi termékekből készült ételek felszolgálása, ennek hangsúlyos megjelenítése).
Helyi döntéshozók	A fenntartható fejlődés társadalmi-gazdasági szükségszerűségeinek

	felismerésével a helyi szükségletek és igények alapos felmérése alapján a megoldások irányába mutató helyi beavatkozások valósíthatók meg a mezőgazdaság, energetika területén.
Civil szervezetek	A civil szervezetek tevékenységének legszélesebb körét érinti a fejlesztési cél a közösségfejlesztéstől, tanyagondnoki tevékenység módszertani fejlesztésétől a hagyományőrzésen keresztül a környezet-és természetvédelemig. A helyi jellemzők és szükségletek minél alaposabb feltárásához nem hiányozhat a civil szervezetek tevékenysége során felhalmozott tudás és kiépült közösségi háló, az eredmények tartós fennmaradásához pedig a közösségek értékmegőrző tevékenysége.
Vállalkozók	A tanyák gazdasági funkciójának megőrzése, kibővítése a Bács-Kiskun megyei vidéki térségek megújulásának kulcstényezője mind gazdálkodási, mind tájgazdálkodási, mind környezetvédelmi szempontból. A megyét tradicionálisan jellemző mezőgazdasági termékek mind a termőhelyi adottságok, mind a termelési kultúra tekintetében sokszínűek, változatosak, a feldolgozottsági fok növelése és a piacra jutás lehetőségeinek bővítése lépésről-lépésre javíthatja a megye gazdasági helyzetét.
Lakosság	A helyi jellemzők és egyedi vonzerők kihangsúlyozását a lakosság a jó gazda gondosságával segítheti elő. Egyéni, személyes felelősség is a globalizációs folyamatban az értékek felkarolása és XXI. századi újraértelmezése.
Nemzetközi	A hagyományőrők, nemzetiségek kiépült nemzetközi kapcsolatrendszerrel bírnak, melynek alapjaira bővülő, gazdagabb tevékenységek építhetők. A tájegységekben való gondolkodás életre hívja a vidékfejlesztésben a határon átnyúló tervezést és fejlesztési szükségletet.

A megye belső kohézióját és makrotérségi integrációját szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések

Célcsoport	Üzenet
Országos döntéshozók	Bács-Kiskun megye kiterjedése, népessége, különböző tájegységei a pénzügyi és szervezeti erőforrások sajátosságokhoz és kihívásokhoz illeszkedő differenciáltsága esetén fejlődési adottságai kiteljesítésére képes. A Nyugat-kelet irányú gyorsforgalmi úthálózat a makrotérségi integrációt a tőke és főként a termelő vállalkozások számára értelmezhetővé és megvalósíthatóvá teszi.

Megyei döntéshozók	A megye sajátosságaiban rejlő fejlesztési potenciál az elaprózottságot kerülő, kitörési pontokra koncentráló tervezési és támogatási döntések révén használható ki. A megyei elképzelések finanszírozható projektekké formálásához folyamatos és elégséges humán erőforrás szükséges összhangban a nemzeti szintű szabályozással.
Helyi döntéshozók	Az egyedi igények összehangolásához szükséges információk a helyi szereplők aktivitása, kooperációs tevékenysége és konszenzuskészsége nélkül nem alkotnak életképes programot.
Civil szervezetek	A civil szervezetek megyén belüli és megyehatáron átnyúló kapcsolatai megalapozzák és fenntarthatóvá teszik a belső kohéziós és külső integrációs erőfeszítéseket, mivel a szervezeti szinteken túl az egyéneket is képesek elérni. A civil szervezetek mint fejlesztéspolitikai szereplők hasznosítsák kapcsolati és bizalmi tőkéjüket annak érdekében, hogy a közösségépítő- és integrációs folyamatok megfelelő beágyazottsággal, ütemezésben és fenntarthatósággal menjenek végbe különösen a határon átnyúló együttműködések és a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra irányuló közösségi védőháló megerősítése területén. Az alulról építkező tervezési és fejlesztési folyamatokban hasznosítsák ezen a területen megismert módszertant és kapcsolatrendszert, valamint a tevékenységük során felhalmozott tudást, tapasztalatot (pl. természet-és környezetvédelem, hagyományörzés, faluszépítés).
Vállalkozók	A 2014-2020-as időszakban az egyedi fejlesztések mellett az együttműködésen alapuló vagy azt megkövetelő beavatkozások megismerésére, kihasználására is kiemelt figyelmet kell fordítani, különösen azokon a területeken, ahol az együttműködés külső piacokon való megjelenést, bővítést céloz.
Lakosság	A belső összetartozás és a külső környezethez való kapcsolódás lehetőségeit a Bács-Kiskun megyéhez, annak valamely tájegységéhez, településéhez való tartozáson alapuló önbizalom és tudás erősíti.
Nemzetközi	Bács-Kiskun megye aktivitása és sikerei a nemzetközi együttműködésen alapuló projekteken bizonyították, hogy a megye innovatív és kimagasló teljesítményekre képes szakembergárdával tud részt venni a közösségi források kiterjedt hasznosításában.

A táji jellemzőkre koncentrált integrált fejlesztések a Homokhátságon kiemelt figyelemmel a klímaváltozásra

Célcsoport	Üzenet
Országos döntéshozók	Bács-Kiskun megye kiemelkedő szerepet vállal a Homokhátság integrált fejlesztésének megvalósításában.
Megyei döntéshozók	A Homokhátság gazdasági, társadalmi, környezeti leszakadás megállítása csak a szomszédos megyékkel való együttműködésben valósulhat meg.
Helyi döntéshozók	Komplex, innovatív beavatkozásokkal a települések népességmegtartó képessége fokozható és a vidék erőforrásainak fenntartható hasznosítása megvalósítható.
Civil szervezetek, Egyházak	A civil szervezetek társadalmi szerepvállalása nélkül a Homokhátság célkitűzései nem valósíthatók meg, a térség nem válhat vonzó élettérre. A társadalmi innováció területén szerzett tapasztalatok megosztásával, bővítésével segítsék a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi-gazdasági integrációját.
Vállalkozók	A Homokhátság vízügyi kérdéseinek orvoslásával, gyengeségei komplex kezelésével lehetőség nyílik a tradicionális mezőgazdasági termelés megújulására, megerősítésére, jövedelemtermelő képessége megerősítésére.
Lakosság	A térség európai életszínvonalat nyújtó élettérre tehetik az itt lakók.
Nemzetközi döntéshozók	A klímaváltozás elleni küzdelem a Homokhátságon nemzetközi jelentőségű ügy. A térség egyedi természeti és kulturális értékekkel rendelkezik a Kárpát-medencében.

Kecskemét fejlesztési körzet dinamikus növekedését elősegítő offenzív fejlesztési stratégia megvalósítása (Ter2)

Célcsoport	Üzenet
Országos döntéshozók	Kecskemétet fejlesztéspolitikai tekintetben kettősség jellemzi, a dinamikus növekedés támogatása mellett a hiányok felszámolására is szükség van.
Megyei döntéshozók	A megyei program fenntartja a megyei jogú város fejlesztési elképzeléseinek beillesztését a megyei szintű tervezési dokumentumokba, a programozási konstrukciók alakulásától függetlenül.
Helyi döntéshozók	A megyei jogú városok tervezési önállósága és önrendelkezése

	tiszteletben tartásával szükséges a kooperáció a városhatáron kívüli területi egységekkel.
Civil szervezetek	A nonprofit szervezetek – beleértve az egyházakat - évtizedek óta folyamatosan részt vállalnak a leghátrányosabb helyzetű rétegeket elérő karitatív tevékenységekben, a szociális ellátások nyújtásában (pl. idősgondozás) valamint az értékmegőrzésben, műemlékvédelemben és a speciális turisztikai attrakciók fejlesztésében és megismertetésében.
Vállalkozók	A gazdaság-és vállalkozásfejlesztésre fordítható források megerősöszörözödnök, ugyanakkor a támogatási arányok jelentös változása nem várható. A gazdasági társaságok számára tehát nemcsak műszaki, hanem pénzügyi tervezés szempontjából is jelentös időszakban vagyunk. A fejlesztési források minél teljesebb felhasználásához a pénzintézetek közreműködésére is szükség van.
Lakosság	A társadalmi tőke, az összetartó helyi közösség hozzáadott értéket teremt a fejlesztési források mellé és számos területen (iskolázottság, egészségi állapot, bűnmegelőzés) eredményeket képes felmutatni.
Nemzetközi	Kecskemét alkalmas résztvevő a tagállamok által a partnerségi szerződés keretében összeállított, városokat tartalmazó lista alapján a Bizottság által létrehozandó 300 európai városból álló városfejlesztési platformban annak érdekében, hogy az európai szinten segítse a városfejlesztésről folytatott közpolitikai párbeszédet a városok és a Bizottság között. (lásd: a javasolt ERFA-szabályozás 8. cikke).

Városterégi funkcionális és infrastrukturális kapcsolatok fejlesztése (Ter3)

Célcsoport	Üzenet
Országos döntéshozók	A városterégi szemlélet érdemi lehetőséget biztosít a megyén belüli eltérő adottságú, eltérő potenciálú és maguk számára eltérő fejlesztési célokat megfogalmazó térségek differenciált kezelésére, ha a szabályozási, eljárási ekeretek a sokféleséget képesek kezelni.
Megyei döntéshozók	A megyei döntéshozó testület összetétele lehetőséget biztosít a területek, tájegységek adottságaiból és lehetőségeiből, valamint a tényleges területi igényekből adódó pozitív üzenetek összehangolására azonos célok irányába tartó megyei fejlesztéspolitikává.
Helyi döntéshozók	A városterégi szemlélet elfogadása megkívánja a települési koordináció és együttműködés lehetőségeinek vizsgálatát az alábbi területeken: - lakóterületek terjeszkedésének koordinációja

	- térségi zöldfelületi és rekreációs rendszer - térségi jelentőségű gazdasági területek kijelölése, kialakítása - Mezőgazdasági területek védelme - Közszolgáltatások közös szervezése, telepítése, működtetése - Agglomerációs közlekedési rendszerek (közösségi közlekedési rendszerek) tervezése, térségi ingázási zóna vizsgálata
Civil szervezetek	A területi tervezésben a hatékony és eredményes társadalmi részvétel feltétele, hogy a helyi ügyek mellett a térségi ügyekre is érzékenyek legyenek az érintettek.
Vállalkozók	A vállalatok közös érdekei érvényesítésének megvalósítása sikeresebb, hatékonyabb lehet, ha területi, föld hálózatokba, klaszterekbe tömörülve lépnek ki a globalizálódó piacokra.
Lakosság	A fejlesztések hatásainak érvényesüléséhez már a tervezés során fontos, hogy folyamatosan tájékozódjanak a tervezésről, ismerjék meg a tervezett változásokat, mérlegeljék hatásait.
Nemzetközi	A városok és térségek sokfélesége színes kulturális, fejlesztési és tapasztalatcserére irányuló elképzelést és projektet alapoz meg. A lehetőségek kihasználásához a saját menedzsment kapacitás mellett a hálózatok, nagyobb tervezési szintek eszköztárának megismerése és használata biztosíthat lehetőséget.

**A Duna-mente természeti és logisztikai potenciáljának
kiaknázását szolgáló integrált fejlesztések**

Célcsoport	Üzenet
Országos döntéshozók	A térség fejlesztési céljainak eléréséhez szükség van a közlekedési infrastruktúra fejlesztésére, elsősorban az M8-as és az M9-es autópályák megépítésére.
Megyei döntéshozók	A tájegység jellegéből adódóan szorosan együtt kell működni a környezetvédelmi, vízügyi hatóságokkal, nemzeti parkokkal.
Helyi döntéshozók	A helyi adók csökkentésével ösztönözzék külső vállalkozások betelepülését, új vállalkozások indítását, a munkahelyteremtést. teremtsék meg a települések funkció bővítésének (kulturális, szociális, közösségi, stb.) lehetőségét, erősítve ezzel a népesség megtartó képességet.

Civil szervezetek	A tájegység sajátos kulturális, nemzetiségi hagyományait A Duna mentén – az Árpád-kori útvonalon – kialakított zárandokúton a csoportos és egyéni zárandoklás ösztönzése (egyház)
Vállalkozók	A helyi nyersanyagokat kihasználva, a hagyományos gazdálkodási módokat alkalmazva törekedniük kell a minél nagyobb hozzáadott érték előállítására, elsősorban a hazai igényeket kielégítve, a nyereségük helyben történő felhasználására és befektetésére.
Lakosság	A térség fejlesztéséhez elengedhetetlen az itt élők helyben maradása, a helyben boldogulás akarása, a saját lakókörnyezet rendben tartása, állapotának megőrzése, értékeinek óvása, megőrzése, helyi termékek fogyasztása, helyi szolgáltatások igénybevétele.
Nemzetközi	Az EU Duna Régió Stratégiának segítenie kell a Duna menti országok, térségek közösen megvalósítandó projektjeit.

A határ-menti térségek határon átnyúló szervezeti és térkapcsolataira alapozó kohézióerősítő fejlesztések

Célcsoport	Üzenet
Országos döntéshozók	Bács-Kiskun megye kiemelkedő szerepet vállal a Szerbiával és Vajdasággal való társadalmi, kulturális és gazdasági kapcsolatok kiépítésében és működtetésében
Megyei döntéshozók	A megye déli részének gazdasági, társadalmi felzárkóztatása csak a Vajdasággal való együttműködéssel lehetséges A megye déli része Vajdaság Északi részével és Horvátország közeli térségeivel összefogva közös növekedési pályát járhat be.
Helyi döntéshozók	A határ mentiség többé nem hátrány, összefogással fejlődőképes, vonzó települések alakíthatók ki.
Civil szervezetek	A térség közös kulturális hagyományai felbecsülhetetlen értéket képviselnek, melyet meg kell őrizni az utókornak és meg kell ismertetni szélesebb körben. A civil szervezetek társadalmi, szociális és kulturális szerepvállalása nélkül nem tud vonzó élettérre válni.
Vállalkozók	A határon átnyúló üzleti kapcsolatok új piaci lehetőségeket nyitnak meg, melyek külön-külön nem elérhetők egyetlen üzleti szereplő számára sem. A siker záloga: nem egymással, hanem együtt kell versenyezni.
Lakosság	A térség európai életszínvonalat nyújtó élettérre tehetik az itt lakók.
Nemzetközi	A „Balkán kapuja” nem a szegénységhez vezető átjáró, hanem egy fejlődésre hivatott térséghez vezető út. A térség jelentős gazdasági potenciállal rendelkezik, mely befektetési lehetőség a hosszú távra tervezőknek.

	A térség egyedi természeti és kulturális értékekkel rendelkezik a Kárpát-medencében.
--	--

Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Konceptió véleményezése

Általános, átfogó észrevételek:

1. Megítélésünk szerint a BKMTK a törvényi elvárásoknak megfelel, a jogszabályi feltételeknek mindenben eleget tesz. Nem találtuk utalást arra vonatkozólag, hogy a dokumentumhoz készült, vagy készül SKV, ugyanakkor a hatályos jogi szabályozás alapján ennek készítése kötelező. Amennyiben a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés a BKMTK-t a később elkészített Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programmal együtt fogadja el akkor egy SKV készítése is elegendő, ellenkező esetben mind a két szakmai anyaghoz külön-külön is el kell készíteni a SKV-t.

Örömmel láttuk, hogy hasonlóan Tolna megyéhez, Bács-Kiskun megyében szintén fontos célnak tekintik a megyén belüli területi különbségek csökkentését, csak úgy, mint az élelmiszeripar és feldolgozóipar kapacitásának fejlesztését, növelésének támogatását. Hasonlóan fontosnak tartjuk továbbá a helyi termékek előállításához és fogyasztásához kapcsolódó civil aktivitás kiterjesztésének szükségességét. Különösen jó kezdeményezés az egyedülálló „kamratúra program”. Véleményünk szerint ilyen, és ehhez hasonló mozgalmaknak, szervezetek fejlesztéseknek helyet kell kapni a most készülő a megyei stratégiai és operatív programokban is.

2. Véleményünk szerint a megfogalmazott prioritások nagy mértékben azonosak a TOP keretében leírt célkitűzésekkel, éppen ezért a megyére vonatkozó sajátosságok, és az ezekkel kapcsolatos speciális fejlesztési irányok kevésbé köszönnek vissza a koncepcióban.

3. A BKMTK több ponton is kapcsolódik a Tolna Megyei Területfejlesztési Kon koncepcióhoz. Javasoljuk a közös elképzelések megemlítését egy felsorolás keretében (hasonlóan a Tolna megyei koncepció 53. oldalán levő felsoroláshoz).

Részletes észrevételek, javaslatok:

1. A **gazdasági versenyképesség erősítése, innovatív gazdaság a KKV szektor megerősítésével** tematikus cél 2. prioritásánál (10. o.) a tangazdaságok, tanüzemek mellett javasoljuk más, gyakorlatorientált képzési rendszer, így például termelőiskolák létrehozásának támogatását is. Ezzel összhangban szorosabb kapcsolatra van szükség az elméleti oktatást nyújtó szakképző iskolák, főiskolák, egyetemek valamint a gazdasági tevékenységet végző cégek között, a mezőgazdaság és ipar területén egyaránt.
2. Az **élhető és életképes vidék** tematikus cél 2. prioritásánál (13. o.) nem egyértelmű számunkra, hogy a „hálózatokra támaszkodó” fejlesztések alatt pontosan mit értenek. Véleményünk szerint ezt bővebben ki lehetne fejteni.
3. A **megye belső kohézióját és makrotérségi integrációját szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések** cél 1. prioritásban foglaltakat (13-14. o.), melyeket a technikai segítségnyújtás forrásaiból kívánnak megvalósítani, véleményünk szerint a 7.2. fejezetben lehetne kifejteni. Hiszen az a fejezet szól a fejlesztési forrásokhoz rendelt közreműködő intézményi infrastruktúra kialakításáról. A tematikus céloknak elsősorban a megyei forrásból (ebbe nem tartozik bele a technikai segítségnyújtás forráskerete) tervezett fejlesztések irányát kell bemutatniuk.
4. A **táji jellemzőkre koncentráló integrált fejlesztések a Homokhátságon, kiemelt figyelemmel a klímaváltozásra** című cél 2. prioritásánál (15. o.) az „intézményi” szót javasoljuk a „közsféra” szóval helyettesíteni.
5. Ugyanennek a célnak a 4. pontjában a klímaváltozás okait, a beavatkozási lehetőségeket szemléltető kiadványok, stb. általános tájékoztatás helyett

javasoljuk olyan jellegű kiadványok, fórumok, előadások, bemutatóhelyek, oktatási központok kialakítását, ahol arról kap információt, elméleti és gyakorlati segítséget a lakosság, illetve az intézményvezetők, hogy a klímaváltozás (és egyéb környezeti problémák) negatív hatásainak mérséklése érdekében mit tehet saját otthonában, környezetében és munkahelyén.

6. A *Kecskemét fejlesztési körzet kiegyensúlyozott növekedését elősegítő fejlesztési stratégia megvalósítása* tematikus cél (16-17. o.) kapcsán többször szerepel a „csapágyváros” kifejezés, valamint ezzel kapcsolatban az OFTK-ra történő utalás. Úgy tudjuk, hogy időközben az országos koncepcióból ez a kifejezés kikerült, ezért ezt javasoljuk kijavítani.

7. A 6.2. A megye stratégiai térstruktúráját bemutató ábrák (38-39. o.) nem részletesek, és nem reprezentálják a szövegben leírtakat. A 39. oldalon található **4. Ábra – a határmenti fejlesztési körzet lehatárolása** valamilyen módon javítást igényel. A zöld és piros körvonalú ellipsziseket átlátszóvá vagy az esetleges kitöltő szürke szín mellőzésével szemléletesebbé lehetne tenni.

8. A 43. oldalon, az ábrában a "megye NUTS3 – regionális szint" kifejezést nem találjuk helytállónak, hiszen a megye nem régió, így javasoljuk a kifejezés javítását. Továbbá fölöslegesnek tartjuk a NUTS4-es szintnek 3 ágon történő megjelenítését, elég volna ezt egy ágon megtenni. Az ábra színezésének megválasztása sem a legszerencsésebb (a kék téglalapon belül még piros, illetve zöld színek), valamint a könnyebb olvashatóság érdekében betűméretet is célszerű lenne kissé megnövelni.